

Dvojezična šola še vedno trn v peti?

DUŠAN UDOVIČ

Pred par dnevi smo v dnevniku pisali o zmedbi, ki je nastala v zvezi z vprašanjem širjenja dvojezičnega pouka v zahodno Benečijo, v občini Tipana in Bardo. Dolgoletni uspešni zgled špeterske šole je povlekel, njena številčna in kakovostna rast bi morala biti več kot prepričljiv argument. O zamisli je govor že najmanj tri leta, po splošnih ocenah staršev in obeh uprav so razmere za to več kot zrele. Tako v Bardu kot v Tipani, ki sta demografsko ogroženi občini, obstaja razširjeno, če ne kar plebiscitarno pričakovanje, da je dvojezični pouk kot dodana vrednost lahko zdravilna injekcija za šole, ki sicer, kar zadeva številke, ne bi imele velikih perspektiv.

Vsemu temu je konec lanskega leta sledil sklep deželne vlade, ki je odobrila prošnjo občinskih uprav Barda in Tipane, da se dvojezični pouk uvede že s prihodnjim šolskim letom. In glej »slučaj«. Tik pred zdajci se pojavijo težave. Navidezno tehnične in birokratske, kakor vprašanje, ali naj šole gredo pod okrilje Špetra ali Čente. Toda iz tega, kar je doslej prišlo v javnost, je mogoče sklepati, da tiči zajec najbrž v drugem grmu.

Kako je mogoče, da nek odbornik občine Bardo proti stališču svojega župana na lastno pest skliče starše otrok in jih prepričuje, da dvojezični pouk ni potreben? Potem povabi starše na srečanje še ravnateljica zavoda v Čenti in jim servira napačne podatke o pravnem statusu špeterske dvojezične šole, z očitnim namenom, da jo v njihovih očeh deklasira. Vse to seveda spremljajo pisma videmskemu dnevniku, kjer se oglašajo nasprotniki dvojezičnega pouka. Klasična psihološka vojna, vnašanje dvomov in zmede, s ciljem, da se doslej večinsko mnenje staršev in upraviteljev spravi v težave. Naenkrat so tu dobila mikrofon nasprotovanja, ki jih par let ni bilo slišati.

Ker smo v videmski pokrajini, ko je šlo za slovenski jezik in pravice, skozi desetletja doživeli kar nekaj, včasih na las podobnih scenarijev, si je težko misliti, da je dogajanje zadnjih dni slučajno. Dvojezična šola nekaterim ostaja trn v peti, kot vidimo tudi iz dolgoletnih zapletov v zvezi z njenim sedežem. Da bi se pa celo širila v zahodno Benečijo je za nekatere očitno preveč.

Upati je, da bodo prevladale stvarne ocene staršev in upraviteljev, ki so se doslej nedvoumno in v veliki večini opredelili za širjenje dvojezičnega pouka kot dodane vrednosti za šole v Bardu in Tipani. Če ne bi bilo tako, bi bila izgubljena zgodovinska priložnost, morda zadnja.

BRUSELJ - Z gospodarskimi sankcijami proti Rusiji bodo počakali

Vrh EU okrepil vezi z Ukrajino

SEŽANA - V Kosovelovem domu

Slavnostna prireditev ob Kosovelovi 110-letnici

SEŽANA - V Sežani so včeraj svečano počastili 110-letnico rojstva pesnika Srečka Kosovega. Odprli so prenovljeno Kosovelovo spominsko sobo, v Kosovelovem domu pa so predstavili avtorski scenski projekt Človek ni simetričen. Še pred tem se je v Kosovelovi knjižnici odvijalo regijsko srečanje Festivala mlade literature Urška. Na odprtju prenovljene Kosovelove sobe je zbrane nagovorila direktorica sežanske Ljudske univerze Aljana Resinovič, slavnostna govornica pa je bila dr. Marija Pirjevec.

ŠPETER - Obisk Videmska prefektinja pri Slovencih

ŠPETER - Videmska prefektinja Provdienza Delfina Raimondo (na posnetku) je bila včeraj gostja slovenskih organizacij in društev na Videmskem, ki so jo seznanili s svojimi pričakovanji.

Na 3. strani

TRST - Včeraj na Velikem trgu Dan spomina na žrtve mafije

BRUSELJ - Vrh EU je okrepil vez z Ukrajino ter zaostril sankcije proti Kremlju zaradi priključitve Krima Rusiji. Obenem se je v sklopu priprav na morebitne gospodarske sankcije zavezal k zmanjšanju energetske odvisnosti od Rusije. Cilj je še vedno dialog z Rusijo, a unija je tarča kritik, da jo drži ruski predsednik Vladimir Putin na kratkem povodcu. »To je zgodovinski dan za mojo državo. Verjamemo, da je to zgodovinski dan za vso Evropo. Želimo biti del velike evropske družine in to je prvi ogromen korak h končnemu cilju Ukrajine - polnopravnemu članstvu v EU,« je ob podpisu političnega dela sporazuma o krepitvi vezi z unijo poudaril ukrajinski premier Arsenij Jacenjuk. Rusiji ne smemo dovoliti, da uporablja energijo kot novo jedrsko orozje, je še opozoril.

Na 2. strani

TRST - Odkritje So našli ostanke Novega lazareta iz 19. stoletja?

RUBIJE - Danes Rubijski grad odpira vrata obiskovalcem

RUBIJE - Čeprav se prenova še ni zaključila, bo Rubijski grad danes in jutri odprl svoja vrata obiskovalcem. Z Breštovcem bo namreč objekt, ki je last Venceslava Černica, prizorišče pobude »Pomladni dnevi«, ki jo prireja sklad FAI. V gradu je v treh etažah in štirih stolpih 1850 kv. metrov površin. Prostori z izdelanimi kamnitimi ali lesenimi stropi so primerne tako za konferenčna druženja kot za bi-vališče, razstavne niše ali razgledišča. Kjer si obiskovalci najmanj pričakujejo, je za vogali še kakšna niša z ličnim okencem ali obrambno lino, ki daje stavbi grajski videz.

Na 13. strani

Dolina: Klun kandidat vse leve sredine

Na 4. strani

Fojbe v italijanski medijski propagandi

Na 6. strani

Zavod Zois: vpisov več, prostora manj

Na 8. strani

Sweet: sindikati podali žogo deželi

Na 12. strani

Dvorec Zemono dobil nizozemskega lastnika

Na 13. strani

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE
NOVA UPRIZORITEV
Nejc Gazvoda / A. P. Čehov

STRIČEK VANJA

režija: Ivica Buljan

danes, 22. marca ob 19.00 – red K
v nedeljo, 23. marca ob 16.00 – red C
(z avtobusnim prevozom)

na Velikem odru z italijanskimi nadnapisi

Obiskovalcem priporočamo rezervacijo
in abonement potrditev prisotnosti.

Blagajna SSG: pon-pet 10-15,
tel. 040 362542
brezplačna številka 800214302

www.teaterssg.com

BRUSELJ - Vrh EU zaostri sankcije proti Kremlju

Evropa okrepila vezi z Ukrajino

BRUSELJ - Vrh EU je okrepil vez z Ukrajino ter zaostri sankcije proti Kremlju zaradi priključitve Krima Rusiji. Obenem se je v sklopu priprav na morebitne gospodarske sankcije zavezal k zmanjšanju energetske odvisnosti od Rusije. Cilj je še vedno dialog z Rusijo, a unija je tarča kritik, da jo drži ruski predsednik Vladimir Putin na kratkem povodcu. »To je zgodovinski dan za mojo državo. Verjamemo, da je to zgodovinski dan za vso Evropo. Želimo biti del velike evropske družine in to je prvi ogromen korak h končnemu cilju Ukrajine - polnopravnemu članstvu v EU,« je ob podpisu političnega dela sporazuma o krepitevi vezi z unijo poudaril ukrajinski premier Arsenij Jacenkuk.

»Podpis političnega dela pridružitvenega sporazuma EU in Ukrajine simbolizira pomen odnosa in voljo po nadaljnji krepitevi vezi,« pa je izpostavil predsednik Evropskega sveta Herman Van Rompuy. Podpis celovitega sporazuma je bil predviden lani novembra na vrhu vzhodnega partnerstva v Vilniusu, vendar ga je tedanj, nato odstavljeni ukrajinski predsednik Viktor Janukovič zavrnil in se namesto k EU obrnil k Moskvi. To je tudi sprožilo proteste, menjavo vlade in krizo v Ukrajini.

Rusiji ne smemo dovoliti, da uporablja energijo kot novo jedrsko orožje, je v Bruslju še opozoril Jacenkuk. Treba je razmišljati o zagotovitvi energetske neodvisnosti celotne EU, je menil in spomnil, da Rusija kaznuje Ukrajino za njeno »evropsko izbiro« s podvojitvijo cene plina. Najboljši način za soočenje z Rusijo je po njegovih besedah gospodarski pritisk. »Rusija prodaja plin in nafto v glavnem v Evropo, nato pa s pridobljenimi evri, dolarji in funti kupuje tanke in okupira neodvisne države. To ni prav,« je sklenil Jacenkuk.

Medtem je na drugi slovesnosti, v Moskvi, Putin podpisal zakon o priključitvi Krima Rusiji ter vsem ruskim državljanom, tudi prebivalcem Krima in Sevastopolja, čestital za ta »brez pretiravanja prelomen dogodek«. Prav zaradi priključitve Krima Rusiji je vrh razširil seznam ruskih in krimskih predstavnikov, odgovornih za kršitev ozemeljske celovitosti Ukrajine, ki jih je unija kaznovala s prepovedjo potovanja na svoje ozemlje in z zamrznitvijo premoženja. Na seznamu je dvanajst novih imen, tako da je vseh kaznovanih oseb sedaj 33.

Med novimi imeni sta tudi podpredsednik ruske vlade Dmitrij Rogozin in eden glavnih izvrševalcev Putinove propagande Dmitrij Kiseľov, bivši televizijski voditelj, znan po kontroverznih izjavah proti homoseksualcem in po izjavi, da je Rusija edina sila, ki lahko ZDA spremeni v radioaktivni prah.

A za gospodarske sankcije se vrh za zdaj še ni odločil, temveč je Evropsko komisijo zadolžil, naj pripravi nabor morebitnih gospodarskih sankcij, vključno s finančnimi, energetskimi in embargom na orožje. Poleg tega se je zavezal, da bo unija okrepila prizadevanja za zmanjšanje energetske odvisnosti, še posebej od Rusije. Evropsko komisijo je zadolžil, naj do junija pripravi konkreten načrt. Evropa je bila najprej zgrajena kot skupnost za premostitev in jeklo, zdaj se mora premakniti k energetski uniji, je pozval Van Rompuy.

EU mora pospešiti diverzifikacijo energetske oskrbe, razvijati obnovljive vire energije, infrastrukturo s poudarkom na lberskem polotoku in Sredozemlju ter Južni koridor, pa tudi preučiti načine za olajšanje izvoza zemeljskega plina iz Severne Amerike v EU in kako to vprašanje ustrezno obravnavati v sklopu trgovinskih pogajanj z ZDA, piše v sklepkih.

Na vprašanje, kaj ta zaveza pomeni za projekt Južnega toka v Sloveniji, je premierka Alenka Bratušek odgovorila, da v tem trenutku ne pomeni nič konkretnega, ker niso govorili o konkretnih projektih. »Južni tok ni edini energetski projekt, ki bi povezoval Rusijo in EU, tako da za zdaj po

moji oceni v tem trenutku to ne pomeni prav veliko,« je dejala.

Tudi sicer premierka ni želela »špekulirati« o tem, kakšne posledice bi imele morebitne gospodarske sankcije unije proti Rusiji za Slovenijo. Na mizi ni še nič konkretnega, zato ni prav, da se predhodno o tem spekulira, je dejala. Je pa opozorila, da si zatiškamo oči, če mislimo, da uvedba sankcij na Slovenijo ne bo vplivala, ter izpostavila, da zato tudi vseskozi poudarja, da je treba krizo rešiti z dialogom, saj bi bila uvedba sankcij boleča za obe strani, Evropo in Rusijo.

Vse odločitve na tem vrhu smo sprejeli s ciljem, da bi razmere poskušali omiliti in jih obrniti v pravo smer. Če bi mislili drugače, bi bilo neodgovorno, da bi takšne sankcije sprejemali. Želimo, da tudi na drugi strani ugotovijo, da je samo pogovor in dogovor tisto, kar lahko pripelje do prave rešitve, je še

poudarila premierka.

A iz Kremlja ni znamenj pripravljenosti na dialog. Nasprotno, Rusija utrjuje svoj položaj na Krimu. Poleg tega v Moskvi evropskih in ameriških sankcij očitno ne jemljejo preveč resno. Rogozin pravi, da niso vredne niti zrnca krimske zemlje, ki se je vrnila k Rusiji, Putin pa se šali, da bo odprl račun pri banki, ki so jo ZDA uvrstile na črni seznam.

Kritični so tudi okoljevarstveniki, saj niso zadovoljni z energetskimi in podnebnimi ambicijami vrha, ki ga je zasenčila ukrajinska kriza. »Zdi se, da drži Putin voditelje EU na kratkem povodcu ... Denar se bo še naprej pretakal iz evropskega gospodarstva v žep oligarhov iz Rusije in Savdske Arabije, dokler ne bo jasne podpore domačim obnovljivim virom in energetski učinkovitosti,« so ostri v Greenpeaceu. (STA)

Praznovanje Rusov ob priključitvi Krima

ANSA

BRUSELJ - Renzi z novinarji po zaključenem evropskem Vrh

»Nismo podrejeni EU«

BRUSELJ - Po zaključki evropskega Vrh, ki se je sicer pretežno ukvarjal z ukrajinsko krizo, se je predsednik vlade Matteo Renzi na tiskovni konferenci srečal s predstavniki medijev. Povedal je, da je bil z Ukrajino podpisan pomemben dogovor o sodelovanju, napovedal pa je tudi, da bo v Turinu evropski Vrh o temi zaposlovanja.

V nadaljevanju je poudaril, da se položaj Italije v odnosu do Evrope in njene politike ni spremenil, nadaljuje se popolna kontinuiteta vlad, ki so bile v Italiji na oblasti pred njegovo. Renzi je dejal, da Italije z EU nima konfliktov, vendar tudi ni in ne namerava biti v podrejenem položaju.

Osrednja tema vlade in parlamenta pa morajo biti reforme, je po

Matteo Renzi

ANSA

vedal Renzi. Temeljnega pomena pa so roki, v okviru katerih jih je treba izpeljati. Tako bo v teku marca predstavitev zakonskega osnutka

za revizijo senata, petega poglavja ustave in združenja Cnel. Prav tako v teku marca bo treba odobriti zakonski osnutek podtajnika Delria o ukinitvi pokrajina.

Po besednem spopadu z Barosom je Renzi poudaril, da z Evropo ni nikakršnih konfliktov, ker je Italija temeljni sestavni del Evrope in ne prihaja v Bruselj po povelja.

Renzi je z novinarji govoril tudi o načrtu krčenja javnih financ, ki ga je pripravil Carlo Cottarelli. Dejal je, da je načrt dobra startna točka, z vsem pa se on ne strinja. Na primer s predlogom, da se vprašuje za prispevek upokojece in druge kategorije, ki ne zmorejo. Potrdil pa je, da bodo znižali dohodke javnim menedžerjem, tako kot je pred dnevi dejal, da ne morejo zaslужiti več kot predsednik republi-

ke. Temu je predsednik Italijanskih železnic Mauro Moretti izrazil nasprotovanje, češ, da bodo sposobni menedžerji zbežali v tujino. Renzi pa mu je odgovoril, da se bo z njim strinjal, ko bo videl načrt posegov. Tak poseg so nujno potrebni, ker je v javni administraciji veliko neupravičenega zapravljanja sredstev, je še dejal Renzi. Povedal je tudi, da njegovo ime ne bo napisano na simbolu stranke, kot so nekateri predlagali.

Predsednik industrialcev Giorgio Napolitano ni bil na isti valovni dolžini z Renzijem in je včeraj z njim polemiziral. Zanj med Renzijem in Merklovo ni bilo »idilne klime«, kot so nekateri opisovali, ker je nemška kanclerka tudi na večerji poudarjala, da mora Italija spoštovati pravila.

RIM - Na srečanju s svojci žrtev mafije

Papež Frančišek pozval mafijce, naj nehajo povzročati zlo

RIM - Papež Frančišek se je včeraj v Rimu srečal s svojci žrtev mafije. Med molitvami v cerkvi nedaleč od Vatikana so prebrali imena 900 mafijških žrtev, od otrok do sodnika Giovannija Falconeja, papež pa je pripadnike mafije pozval k prenehanju povzročanja zla. »Spremenite svoj način življenja. Prenehajte povzročati zlo in se sprenite,« je dejal papež, naj se odpovejo »krvavemu« denarju, ki ga »ne morejo odnesti v raj«.

AFP. Namestnik predsednika katoliškega protimafijskega združenja Libera, duhovnik Marcello Cozzi, je pred molitvami dejal, da želi papež na ta način pokazati, da Cerkev ne more iti z roko v roki z mafijo, korupcijo in nezakonitim delovanjem. V boju proti mafijskemu podzemlju delujejo številni duhovniki, predvsem na Siciliji, v Kalabriji in Neaplju, za svoj pogum pa pogosto plačajo z življenjem.

Vendar pa ima italijanska Cerkev tudi temnejšo plat. Znano je, da so ma-

Luigi Ciotti in papež Frančišek

ANSA

fijski botri pogosto obiskovali maše in se javnosti predstavljali kot dobri katolici, Vatikanska banka pa je bila večkrat deležna očitkov, da je prostor za pranje mafijskega denarja. Papež Frančišek si od začetka pontifikata prizadeva za očiščenje vatikanskih financ, ki so jih prizadele številni škandali. Med drugim je vzpo-

stavil komisijo za izvedbo reform, ukazal zaprtje sumljivih računov ali dodatne inšpekcije.

Cozzi je poudaril, da so umazani računi »odprta rana« Cerkev, popolna preglednost pa prvi korak, s katerim bi Vatikanski pokazal, da boj proti organiziranemu kriminalu jemlje resno. Ta naloga je postala še pomembnejša kot prej, saj se mafija v zadnjem času osredotoča na gospodarski kriminal, medtem ko se je prej ukvarjala z bolj tveganimi posli, kot sta trgovina z orožjem in mamili.

Med prizadevanja Cerkev v boju proti mafiji sodi tudi izpostavljanje tistih cerkvenih predstavnikov, ki so se zoperstavili mafiji. Tako je bil lani za blažene razglašen umorjeni duhovnik Giuseppe Puglisi, ki je mladim v Palermu na Siciliji pomagal, da so ubežali lovkam »hobotnic«, oz. Cosa Nostru.

Frančiška že opozarjajo, da bi zaradi odločenosti, da bo izkoreninil korupcijo, lahko sam postal tarča mafijskega nasilja.

RIM Velik uspeh redovnice na TV oddaji

RIM - Redovnica s Sicilije je čez noč postala prava senzacija, potem ko je v sredo v italijanski različici pevske televizijske oddaje The Voice žirijo in občinstvo navdušila s svojo različico pesmi »No one« ameriške pevke Alicie Keys. Kot je pojasnila 25-letna Christina Scuccia, jo je za petje navdušil papež Frančišek. 25-letnica je nastopila v črni redovniški obleki in s križem okoli vratu, za svoje petje pa je požela navdušen aplavz občinstva v televizijskem studiu in odobravanje žirije. »Če bi te slišal peti med mašo, ko sem bil mlad, bi zdaj bil papež,« je navdušeno dejal žirant, raper J-Ax.

»Prišla sem, ker imam dar, ki ga želim deliti,« je pojasnila Scuccia in dodala, da se je za nastop odločila zaradi besed papeža Frančiška o tem, da je treba širiti Božjo besedo. Na vprašanje žirantke Raffaele Carra, kaj bodo o njenem nastopu rekli v Vatikanu, pa je odgovorila, da čaka na papežev klic.

Posnetek nastopa 25-letnice je na svetovnem spletu postal zelo priljubljen.

ŠPETER - Provvidenza Delfina Raimondo na povabilo SKGZ in SSO na obisku pri slovenskih organizacijah in društvih

S prefektinjo o pričakovanih Slovencev na Videmskem

ŠPETER - »Zelo sem zadovoljna, da lahko bolj natančno spoznam vašo stvarnost in vaše razvejanje in uspešno delovanje. To je zame zelo pozitivna in pomembna izkušnja,« je povedala videmska prefektinja Provvidenza Delfina Raimondo, ki se je včeraj dopoldne odzvala vabilu SKGZ in SSO videmske pokrajine in prišla na obisk v Špeter, kjer si je ogledala prostore, v katerih deluje dvojezična šola, se srečala s predstavniki slovenskih organizacij in društev ter si že drugič ogledala tudi sodobni in interaktivni muzej Slovensko multimedialno okno (SMO), ki je nastal v okviru evropskega projekta JezikLingua. Pokrajinska predsednica krovnih organizacij Luigia Negro in Giorgio Banchig pa sta prefektinji izročila tudi spomenico o slovenski skupnosti na Videmskem, njenih težavah in pričakovanih.

Prefektinja je svoj obisk začela na dvojezični šoli, kjer jo je skupaj z Luigio Negro in Giorgiom Banchigom sprejela ravnateljica Živa Gruden. Govor je bil seveda predvsem o prostorskih težavah dvojezične šole in njeni rasti v zadnjem obdobju, zaradi česar so na šoli skupaj s predstavniki slovenskih organizacij upali, da bodo pristojne institucije sprejele predlog odbora staršev, da naj špetrski kolidž (z nekaterimi prilagoditvenimi deli) postane nov sedež dvojezične šole. Stari sedež, za katerega so sredstva za obnovo že zagotovljena, a so še vedno zamrznjena zaradi pakta stabilnosti, namreč ne bi bil dovolj, po obnovi pa bi imeli v njem na razpolago celo manj prostora kot prej. Naj povemo, da je leta 2010, ko so morali zapustiti staro poslopje, dvojezični večstopenjski zavod obiskovalo 225 otrok, v naslednjem šolskem letu pa naj bi jih bilo že 275.

Pred ogledom muzeja SMO pod vodstvom arhitekta Donatelle Ruttar, ki ga je tudi zasnovala, se je videmska prefektinja srečala s predstavniki slovenskih organizacij. Ob evropskih projektih, v katere je vključen Inštitut za slovensko kulturo, ki povezuje delovanje vseh društev obširnega teritorija od Kanalske doline preko Režije do Terskih, Karnajske in Nadiških dolin, je bil govor predvsem o pričakovanih slovenske skupnosti v videmski pokrajini. Glavna prioriteta je šola. SKGZ in SSO podpirata predlog staršev, da naj se dvojezična šola preseli v špetrski kolidž, zavzemata pa se tudi za to, da bi čim prej stekel dvojezični pouk v Terski in Karnajski dolini, medtem ko bi bilo v Kanalski dolini treba uvesti trojezično šolanje. Vedno večje pa je povpraševanje po tem, da bi lahko s slovenskim izobraževanjem nadaljevali tudi na višji šoli, so še poudarili na srečanju.

Prefektinjo so tudi opozorili, da v Čedadu še vedno ni rešeno vprašanje urada za slovenski jezik. Trenutno na podlagi konvencije z Občino to storitev brezplačno nudi KD Ivan Trinko. Najavljena je bila tudi ustanovitev sosveta slovenskih izvoljenih predstavnikov in zastopnikov krovnih organizacij, ki bo nudil možnost za dialog in soočanje s krajevnimi upravami o problemih slovenske jezikovne manjšine oziroma izvajanju zaščitnih zakonov. Izpostavljena je bila tudi potreba, da bi se sredstva iz 21. člena zaščitnega zakona (približno 500 tisoč evrov) dejansko uporabila za družbeno-gospodarski razvoj, ne pa kot že večkrat doslej za javna dela. Kot so poudarili, bi bilo primerno, da bi se prispevek glede na inflacijo tudi zvišal. Predstavniki slovenskih organizacij pa so videmsko prefektinjo, ki je vsekakor izrazila svojo pripravljenost za sodelovanje, tudi prosili, naj pripomore, da se pospeši postopek imenovanja novega paritetnega odbora.

T.G./NM

Obisk na špetrskem dvojezičnem zavodu

NM

Prefektinja (desno) z Donatello Ruttar na ogledu SMO

NM

LJUBLJANA - Posvet Nove Slovenije na temo slovenstva v zamejstvu in po svetu

Vzdolž meje pouk v obeh jezikih?

Pavšič in Čavdek opozorila na povečano zanimanje za slovensko šolo med Italijani in posledično nižanje ravni znanja slovenskega jezika

Udeleženci četrtkovne okrogle mize v Ljubljani, ki je bila posvečena Slovincem v zamejstvu in po svetu

RO.ŠA

NESREČA - Včeraj v prvih jutranjih urah

V bližini Portogruara umrla dva Romuna

LATISANA - Avtocesta A4 je bila včeraj v prvih jutranjih urah ponovno usodna za dva romunska državljana, stara 25 oz. 61 let, ki sta izgubila življenje v prometni nesreči, druga dva rojaka pa sta utrpela hude poškodbe. Do nesreče je prišlo okoli treh ponoči na avtocestnem odseku med Latisano in Portogruarom na višini 66. kilometra blizu kraja San Michele al Tagliamento, se pravi na meji med Furlanijo-Juljsko krajino in Venetom. Preminula Romuna sta se skupaj z drugimi štirimi rojaki peljala v kombiju s prikolico proti Benetkam, ko je vozilo po ugotovitvah prometne policije iz Palmanove iz še nepojasnenih razlogov trčilo v tovornjak, ki ga je upravljal poljski državljan. V trku je enega od Romunov tudi vrglo iz kombija. Poleg pripadnikov prometne policije so na prizorišče prihiteli tudi uslužbenci družbe Autovie Venete, gasilci in reševalci službe 118, ki so ranjenca prepeljali v videmsko bolnišnico. Zaradi nesreče je bil avtocestni odsek med Latisano in Portogruarom zaprt kake štiri ure, zatem so ob 6. uri odprli prehitelvalni pas, ob 7. uri pa celoten odsek.

Investitorjev nakup Ideal Standarda ne zanima več

PORDENON - Mednarodna skupina investitorjev, ki je kazala interes za nakup tovarne Idela Standard pri Pordenonu, se je odrekla investiciji. To je včeraj podjetnik iz Veneta Stefano Boccalon, ki je bil posrednik med Ideal Standardom in skupino investitorjev iz Nemčije, Rusije in Brazilije. Vzrok naj bi bil v premajhni donosnosti investicije.

LJUBLJANA - V četrtek je bila v Ljubljani v organizaciji stranke Nova Slovenija okrogla miza, ki je bila posvečena perečim vprašanjem Slovincem v zamejstvu in po svetu. Na srečanju so spregovorili dr. Boris Pleskovič, Rudi Pavšič, Julijan Čavdek, dr. Janez Dular ter predstavnika mlajše generacije mag. Dejan Valentinčič in Federico Victor Potočnik. Pogovor je vodil Matjaž Longar.

»Slovencev ni 2 milijona v Sloveniji in 500.000 zunaj nje. Skupno nas je dva milijona in pol, saj smo vsi del enega naroda,« je izpostavil Boris Pleskovič in na ta način ilustrativno nakazal problem kategorizacij. Po njegovem mnenju naj bi bili visoki davki v domovini tisti primarni krivec, ki od vlaganja na področju gospodarstva in znanosti odvrača tudi številne uspešne in dobro situirane Slovence v tujini.

»V kolikor želite odgovore na vprašanje, kaj želimo Slovenci v Italiji od Slovenije, je potrebno zastaviti tudi vprašanje, kaj želi Slovenija od nas. Le tako bi dobili konstruktivni pogovor ter ob tem tudi potencialni dogovor,« je o potrebi po tovrstnem dialogu dejal Rudi Pavšič. Julijan Čavdek je izpostavil, da katoliški del Slovencev v Italiji vse do osamosvojitve ni zani-

mal nikogar. »Obstajali nismo ne za Italijo in ne za Slovenijo,« je poudaril Čavdek. O problemu slovenskega jezika v slovenskih vrtcih, šolah ter društvih sta bila oba predstavnika Slovencev v Italiji podobnega mnenja. Udeležence sta seznanila z aktualno problematiko slovenskih šol, ki se v zadnjih letih kaže v izrazito povečanem zanimanju za vpise otrok tudi iz mešanih oziroma italijanski družin. Problem pri tem naj bi bil padec nivoja znanja in tudi same uporabe slovenskega jezika znotraj šolskega procesa. »Zgodovinski premik se bo zgodil takrat, ko se bosta Italija in Slovenija odločili, da se vzdolž celotnega mejnega prostora poučuje v obeh jezikih,« so bile besede Rudija Pavšiča, s katerimi je ponudil možnost ustreznega reševanja omenjene problematike na meddržavni ravni.

Janez Dular je izpostavil potrebo po tesnejšem povezovanju s pomočjo sodobne tehnologije. Med drugim pa je izrazil še skrb, da se ideološka polarizacija, ki smo ji priča v domovini, ne bi prenesla tudi med Slovence zunaj nje. Najbolj kritična sta bila seveda oba predstavnika mlajše generacije. Dejan Valentinčič pa je poleg kritike ponudil še potencialno možnost rešitve škodljivih, predvsem pa neenakih menjav ministrov (in sekretarjev) na Uradu Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu. »Minister za Slovence v zamejstvu in po svetu bi moral hkrati opravljati tudi funkcijo podpredsednika vlade,« je predlagal Valentinčič in pri tem poudaril, da bi na ta način omenjeni resor pridobil na pomembnosti doma in v tujini, ob tem pa tudi ne bi bil več predmet (neprestanega) strankarskega kupčkanja. Ob zaključku je pogled na Slovence v domovini, s perspektive argentinskega izseljenca, ponudil Federico Victor Potočnik. Zbrano občinstvo je razsvetlil s podobnostmi Slovencev z germanskim svetom in ob tem izpostavil še tiste specifičnosti, ki naj bi Slovence ločevale od (drugih) južnoslovanskih narodov. Kot referenco je navedel razmišljanja svojih prednikov in (ožjega) sorodstva.

Robi Šabec

DOLINA - Priprave na majske občinske volitve

Klun skupni kandidat leve sredine in levice

Sandy Klun je po pričakovanju v dolinski občini skupni županski kandidat leve sredine in levice, to se pravi zaveznikstva, ki je zadnja leta vodilo občinsko upravo. Na glasovnici 25. maja bodo Kluna s kandidatnimi listami za občinski svet in svojimi simboli podprle vsaj štiri stranke. Demokratska stranka, ki ji pripada županski kandidat, Slovenska skupnost, levica SKP-SIK in občanska lista, katerim se bo morda pridružil še simbol stranke Levica-ekologija-svoboda (SEL).

Za nekoliko »suspensa«, če ga lahko tako imenujemo, je poskrbel tukajšnji italijanski dnevnik. Poročal je, da je Klun doživel podporo vseh dosedanjih zaveznikov, z izjemo levice, ki naj bi bila o njem še zadržana. Odsotnost na koalicijski seji vodje občinske skupine Igorja Ote (ni ga bilo zaradi službenih dolžnosti) je častnik tolmačil kot zadržanost levice do kandidata, ki so ga predlagali demokrati. V resnici skupina SKP-SIK, kot nam je včeraj pojasnil Ota, ni imela nobenih zadržkov do Kluna. Skupna lista SKP-SIK je pred petimi leti izvolila dva občinska svetnika. Poleg Ote še Tatjana Turco, ki je bila v upravi županje Fulvie Premolin tudi odbornica.

Glede morebitnega sodelovanja SEL na dolinskih volitvah je stvar še odprta, nam je povedala pokrajinska tajnica Sabrina Morena. V Dolini SEL preverja razne možnosti, začenši s predložitvijo samostojne liste v podporo Klunu. To je ena od hipotez. Druga možnost je vstop SEL v skupno levičarsko listo, tretja pa, da bi predstavniki stranke Nichija Vendole kandidirali za občinski svet na listi Demokratske stranke.

Predvolilne iskre med Slovensko skupnostjo in slovensko komponento Demokratske stranke, o katerih govori tajnik SSK Peter Močnik (glej njegovo izjavo ob tem članku), se - kot kaže - niso razširile na Dolino, kjer je lipova vejica, kot rečeno, podprla Kluna. V času 10-letnega »vladanja« županje Premolin so bili odnosi med strankama dobri in korek-

Sandy Klun uživa podporo dolinske leve sredine in levice

ARHIV

tni, večjih vsebinskih in političnih razhajanj dejansko ni bilo, kot jih ni bilo v času županovanja Borisa Pangerca. Kamen spora med slovenskima zaveznikoma v levosredinski koaliciji ostaja Zgonik, kateremu se je menda pridružil Repentabor, kjer naj bi nekateri v DS postavili pod vprašaj petletno izkušnjo sodelovanja med listo Skupaj za Repentabor (njen glavni pobudnik je SSK) in Napredno listo (DS-levica).

Repentabrski župan Marko Pisani za sedaj noče komentirati predvolilnih (ne)dogajanj v občini. Da bo spet kandidiral, je Pisani napovedal že pred časom, njegovo gibanje pa v teh dneh sestavlja kandidatno listo za občinski svet. V Napredni listi še ni znano, če bo spet kandidiral dosedanj podžupan Casimiro Cibi. Tudi v repentabrski občini, podobno kot v dolinski, v zadnjih petih letih ni bilo težav v odnosih med SSK in DS.

S.T.

POLITIKA - Priprave na volitve

Močnik: Zakaj Slovenci v DS ne marajo SSK?

Pokrajinsko tajništvo Slovenske skupnosti je razpravljalo o prihodnjih občinskih volitvah v Dolini, na Repentabru in v Zgoniku. Prisotni so bili tudi krajevni referenti sekcij. SSK izraža v tiskovnem sporočilu »razočaranje zaradi nakazanega stališča Demokratske stranke, predvsem njene slovenske komponente, ki očitno znova apriorno odklanja vsako možnost politično-volilne povezave s SSK.« SSK je mnenja, da si naši ljudje v teh treh občinah danes, kot morda še nikdar prej, pričakujejo složnost med političnimi silami, ki so odraz domačinov, saj so upravni problemi in neznanke glede bodočnosti vsem pred očmi. Prav tako je odklanjanje sodelovanja med DS in SSK nerazumljivo tudi ob upoštevanju pomembnega političnega dogovora, ki sta ga deželni vodstvi obeh strank sklenili lani in je privedel do zmage na deželnih volitvah.

»Ideološke delitve, kakršne se nam vsiljujejo s strani zlasti slovenskih predstavnikov DS, spadajo že v ropotarnico zgodovine in so Slovincem v tem prostoru dovolj škodile. Še najbolj presenečajo sicer še vedno neuradne vesti, da DS letos odklanja volilni dogovor celo tam, kjer smo že več mandatov skupaj in učinkovito vodili domačo občino. Jasno, da je tu govor o Repentabru, ki je v letih presel v model, ki ga je SSK ponujala kot zgled možnega dogovarjanja čisto povsod, saj zagotavlja spoštovanje subjektivitete različnih političnih skupin, ki stremiti k istemu cilju, se pravi k uspešnemu skupnemu upravljanju.«

Kako naj ljudem razlagamo, se sprašuje tajnik SSK Peter Močnik, da po-

PETER MOČNIK

litični stranki odlično sodelujeta na Deželi, na Pokrajini, v Občinah Trst, Milje in Devin-Nabrežina, medtem ko se druge dvigujejo zidovi? Kaj pa Dolina? Je SSK dobra le, ko so njeni glasovi odločilni?

»Gre za paradoksalne in nerazumljive izbire, ki nimajo nič skupnega z dobro politiko. So izbire, ki rušijo, namesto da bi združevale, in ki ogrožajo dobro domačo upravo. Pa naj se čudimo, da se ljudje otepajo volitev in volišč? Naj nas potem čudi osip volilne udeležbe, v sklopu katere se nato uveljavljajo populistična gibanja,« piše v izjavi.

SSK sicer še vedno ponuja omizje za iskreno soočanje, ki naj postavi na prvo mesto interes naših ljudi in občinskih stvarnosti. DS vabimo, da ponovno razmisli o volilnih izbirah na teritoriju, saj so dogovori še vedno in povsod možni, če obstaja resnična volja po sodelovanju in združevanju. Jasno pa je, da nikogar ne moremo siliti v sodelovanje in v tem smislu bo tudi SSK v primeru vztrajanja DS na odklonilnih stališčih preprosto vzela na znanje, da mora svoje upravne načrte graditi drugače,« je v sporočilu zapisal še Močnik.

OBČINA DOLINA - Družba Siot

Smrad smrdljivi

Na občinski seji o pomanjkanju monitoriranja zraka

Na Krmenki je včeraj zjutraj zaudarjalo po smradu. Podobno kot zadnje dni, tedne in mesece.

Smrad, ki uhaja iz zbiralnikov nafte družbe Siot, predstavlja že leta eno od največjih nevšečnosti za tam bivačce. O njem je že večkrat tekla razprava v dolinskem občinskem svetu, zadnjič na sredini občinski seji, ko je svetnik Forze Italia-UDC Roberto Drozina v interpellaciji spomnil na dogodek iz 22. januarja letos. Takrat je tako močno zaudarjalo, da se je smrad razširil vse do Boljunca. »Še nikoli nismo bili v Boljuncu priča tolikšnemu smradu,« je na seji ponovil Drozina. Opozoril je občinske urade, ti so obvestili vodstvo družbe Siot, ki se je kak dan pozneje tudi opravičilo zaradi povzročene nevšečnosti.

Dolinska občinska uprava je že nič kolikokrat posegla, zavzela se je za stalno monitoriranje onesnaženosti zraka na tistem območju. Nameščena je bila centrala, ki naj bi zbiral podatke, a svetnik Drozina je na seji opozoril, da centrala že več kot leto ne deluje zaradi pomanjkljivega vzdrževanja. Tako deželna agencija za zaščito okolja Arpa ni mogla posredovati podatkov o kakovosti zraka na Krmenki. Predstavniki Forze Italia je zato hotel izvedeti, kaj namerava storiti občinska uprava, da bi javnost lahko spet razpolagala s podatki o onesnaženosti zraka.

Županja Fulvia Premolin je spomnila, da je centralo za meritve

onesnaženosti zraka kupila družba Siot, agencija Arpa pa naj bi črpala podatke o kakovosti raka. Za vzdrževanje senzorjev merilne naprave je potrebnih skoraj 8 tisoč evrov letno. To pa je strošek, ki ga občina v danih težkih gospodarskih pogojih ne more kriti. Merilna naprava lahko deluje brezhibno največ deset mesecev, nato je potrebna vzdrževanja senzorjev. Brez slednjega »bi bilo monitoriranje nepotrebno, saj bi bili zbrani podatki nezanesljivi,« je poudarila v odgovoru županja Premolin. Uvodoma je opozorila, da se je »aktivno monitoriranje že od začetka izkazalo za dodatno in precej težavno breme za urade.« »Monitoriranje je zahtevalo točno in vsakodnevno obvezo s strani še skromnega osebja, ki med drugim ni v stanju prebirati in tolmačiti razne podatke, saj nima potrebnih znanstveno-tehničnih pristojnosti,« je še pojasnila dolinska županja, ki je zagotovila, da bo Siotu spet pisala »trdo noto z zahtevo po javnem srečanju, na katerem naj bi vodstvo družbe pojasnilo, kako namerava zajeziti uhajanje smrada iz velikih zbiralnikov.

Svetnik Drozina je v repliki poudaril, da bi morala družba Siot skrbeti za vzdrževanje merilnih naprav, tako bi bila agenciji Arpa dana možnost za pravilno monitoriranje onesnaženosti zraka.

M.K.

DEVIN-NABREŽINA - Reorganizacija občinskih služb

V korist občanov

Devinsko-nabrežinska občina je doživela pravcato ... upravno revolucijo. Kukanjeva uprava je pred kratkim korenito prenovila občinske službe, v ta okvir je sodila tudi zamenjava nekaterih voditeljev občinskih služb. Vse to pa je storila z enim samim ciljem: izboljšati delovanje občinskih služb v korist občanov, kot je izrecno poudaril odbornik za proračun, ekonomat, davke in osebje Lorenzo Corigliano.

Levosredinska uprava je takoj po volilni zmagi sprevidela, da bo morala v občinskem upravnem ustroju marsikaj spremeniti. Sam Corigliano je imel - ko je bil še občinski svetnik opozicije za časa drugega Retovega županskega mandata - velike pomisleke o delovanju nekaterih uradov. Takrat ga je najbolj razjezila obdavčitev ohišnic, ki je prizadela številne občane, lastnike majhnih vrtov ob hišah. Pobudo zanjo je dal davčni urad. Corigliano je na podlagi nič koliko razsodb kassacijskega sodišča dokazal, da je bilo tolmačenje vodje davčnega urada povsem napačno. Napako pa so drago plačali občani ... s plačilom nepravilnega davka.

Za levosredinsko upravo je postala reorganizacija upravnega stroja občine nujna. Upravitelji so zadevo obravnavali več mesecev, vzeli v pretres posamezne službe, pregledali njihovo delovanje in na posled izdelali načrt, ki je v začetku meseca stopil v veljavo. Ob izboljšanju delovanja občinskih služb so si z reorganizacijo zadali še drugi cilj: posredovati občanom odgovore na njihova vprašanja v čim krajšem času.

Lorenzo Corigliano

ARHIV

Prvi ukrep zadeva urad javnih del. Ta urad je bil preobremenjen z zadolžitvami. Skrbel je za premoženje in domeno, za službe na občinskem ozemlju, za varnost pri delu ter za načrtovanje in vodenje javnih služb. Preveč za en sam urad.

Zato je služba »premoženja in domene« preusmerjena k urbanističnemu uradu. Služba za občinsko ozemlje (ki skrbi za pokopališča, športne naprave, javno razsvetljavo) pa je bila združena z davčno službo. To skupno službo - ki je bila okrepljena z dvema novimi zaposlenimi - bo po novem vodil tehnik (ne pa upravni izvedenec, kot je veljalo doslej). Časasno jo vodi občinski tajnik Giampaolo Giunta.

Urad za javna dela bo ohranil službo za varnost pri delu ter za načrtovanje

in vodenje javnih služb. Vodi ga Marco Cartagine.

Anagrafsko službo, volilni urad in magistrat je nazadnje vodil Vladimir Kukanja. Po njegovi upokojitvi (nekaj mesecev pred zadnji občinskimi volitvami) so ostale te službe brez vodje. Levosredinska uprava je za vodjo te službe imenovala Natašo Canziani.

Urad za osebje, trgovino in proizvodne dejavnosti vodi Aldo Baldas, urad za šolstvo, kulturo, šport, turizem in odnose s civilno zaščito Mitja Čebulec, urad za tajništvo in splošne zadeve pa Alessandro Fattori.

Urad za pogodbe, ekonomat in soudeležena podjetja, ki ga vodi Eva Pacor, bo okrepljen z uslužbencem več, ko bo pakt stabilnosti dovolil pa bo občina izdala razpis za še enega zaposlenega v tem uradu. Okrepitev je bila nujno potrebna, je pojasnil odbornik Corigliano, saj čaka v prihodnjih mesecih ta urad res zahtevno delo. Moral bo pripraviti razpis za ureditev območja kopališča Castelreggio, nadalje razpis za šolska kosila (konvencija zapade konec leta), prihodnje leto pa bo še na vrsti razpis za oddajo v zakup službe v domu za ostarele Bratov Stuparich v Sesljanu.

Odbornik Corigliano je podčrtal še eno značilnost upravne reorganizacije: kljub bolj razvejanemu delovanju bo ostalo število vodilnih funkcionarjev nespremenjeno: dvanajst. Tudi to je - v času gospodarske krize, varčevanja in krčenja sredstev - lep dosežek.

M.K.

ZDRUŽENJE LIBERA - Včeraj svečanost na Velikem trgu

Spomin na žrtve mafije

Predstavniki oblasti, institucij, društev, združenj in mladi so na Velikem trgu prebrali imena 846 žrtev mafije - Zadnja žrtev komaj 3-letni Domenico Petruzzelli

Prvi, Emanuele Notarbartolo, je bil star 59 let, ko je bil 1. februarja 1893 umorjen v kraju Termini Imerese na Siciliji. Zadnjega, komaj tri leta starega Domenica Petruzzelli, je v ponedeljek, 17. marca, pokosil rafal pri Tarantu. Vmes je na seznamu še 844 nedolžnih žrtev mafije. Njihova imena so prebrali sinoči na Velikem trgu na svečanosti, ki jo že devetnajst let po vsej državi prireja združenje Libera.

»Vsako ime pripoveduje človeško zgodbo znanih in tudi povsem neznanih ljudi, do katerih moramo biti hvaležni,« je uvodoma poudarila pokrajinska koordinatorka združenja Libera Marina Osenda, in »razkrila«, kako je pobuda nastala.

Ob prvi obletnici pokola pri Capaciju, v katerem je bil umorjen Giovanni Falcone, se je ustanovitelju združenja Libera don Luigi Ciottiju približala gospa in ga vprašala, zakaj se ob podobnih slovesnostih spomnijo le znanih osebnosti, ne pa njenega sina, ki je bil tudi žrtev mafije. Bila je mama Antonia Montinara, ubitega s Falconejem pri Capaciju. Don Ciotti je ugodil njeni prošnji, tako je nastal dan spomina in angažiranosti z branjem imen žrtev mafije na prvi dan pomladi, ki se je v nekaj letih s Sicilije razširil po vsej Italiji.

K pobudi so tudi letos pristopile institucije in krajevne uprave ter združenja, včlanjena v Libero. Prefektinja Francesca Adelaide Garufi je opozorila na vse bolj naraščajočo gospodarsko moč mafije in menila, da je potrebna pomoč prav vseh za izkoreninjenje tako hudega zla. Za deželnega odbornika Francesca Peronija je vsakoletna pobuda združenja Libera »laični ritual skupinske vzgoje«. Tržaški župan Roberto Cosolini je enačil boj proti mafij z bojem za obrambo svobode. Zmaga je odvisna od nas vseh, je ocenil.

Na odru so k mikrofону pristopi-

li predstavniki institucij, predstavniki krajevnih uprav, poveljniki karabinjerjev in finančne straže, predstavniki sodstva, predstavniki društev, včlanjenih v združenje Libera, predvsem pa mladi. Libera je zadnja leta razširila svojo dejavnost med mladimi. Na dveh italijanskih višjih srednjih šolah so ustanovili prezidij Libere, mladi se udeležujejo večerov o spoznavanju delovanja kriminalnih združb, ki jih prireja združenje.

Bralcev imen je bilo skupno petdeset, branje ob ganljivih zvokih violine Federica Seraffinija in kitare Andrea Monterossa je trajalo 35 minut, pospremlilo ga je petdeset aplavzov kakih dvesto prisotnih.

Mnogi od njih, predvsem mladi, so že ponoči odpotovali v Latino, kjer bo danes vsedržavna manifestacija dneva spomina in angažiranosti. Letos se ji je uradno pridružila tudi tržaška občina.

M.K.

Pokrajinska koordinatorka Libera Marina Osenda je uvedla svečanost FOTODAMU@N

STAREJŠI OBČANI - Projekt Fundacije CRT

Prireditve za socializacijo

V projektu sodeluje tudi Glasbena matica, ki bo letos ponudila 25 koncertov v domovih za ostarele

Solidarnost s starejšimi bo sestavni del projekta, ki ga letos že šestič promovira Fundacija CRTrieste, pri njem pa poleg združenja L'Armonia sodelujeta konservatorij G. Tartini in Glasbena matica. Letošnja izvedba bo najbogatejša do zdaj, saj bo trajala do decembra 2014, v projekt so vključili skoraj dvakrat več obiskovalcev in kar trikrat več domov za ostarele.

Že lani je 1300 ostarelih prisostvovalo 150 predstavam različnih žanrov, za glasbene trenutke pa so poskrbeli gojenci konservatorija Tartini in Glasbene matice. Letos so odločili projekt razširiti, saj je bil odziv v preteklosti nad pričakovanji. Zato bodo glasbeni in gledališki večeri namenjeni kar 2550 starejšim občanom, ki bivajo v 35 domovih za ostarele v tržaški pokrajini. Za primerjavo naj povemo, da so lani v projekt

vključili "le" 13 domov za ostarele. Gre za sistem oskrbe, v sklopu katerega želimo starejšim v domovih obogatiti proces socializacije in nuditi aktivno medgeneracijsko sodelovanje, je poudaril podpredsednik Fundacije CRT Piccini.

Pri projektu bo sodelovala tudi Glasbena Matica, ki bo letos v različnih domovih izvedla kar 25 koncertov. Nekateri so bili že na sporedu pretekli mesec, do konca leta pa pripravljajo še cel niz koncertov. O tem, kaj pomenijo za ostarele ti dogodki, so spregovorili oskrbovanci domov. Nekatere gospe so se iz srca zahvaljevale, druge so bile tako ganjene, da niso uspele spregovoriti, za veliko smeha v dvorani pa je poskrbela starejša gospa, ki je vse navzoče pozvala, naj denar hranimo v hranilnici, katere del je organizator projekta. (sč)

ČRNA KRONIKA - Polbratu grozil s pištolo

Februarja šel iz zapora, zdaj se vanj vrača za leto dni

Februarja je po prestani kazni zapustil zapor, v katerega se zdaj vrača za leto dni. Gre za Boljuncana Franka Žerjala, protagonista streljanja, do katerega je bilo prišlo pred desetimi leti pred hišo polbrata Pavla Žerjala v Boljuncu, v katerem je bila ranjena njegova takrat 22 mesecev stara hčerka. Razlog za streljanje je bila domnevna izguba dediščine, točneje očetove hiše, Franka Žerjala pa so takrat izsledili v Malih Ločah v Brkinih: slovenska policija ga je naposled aretirala in izročila italijanski, 22. julija 2005 ga je tržaško sodišče obsodilo na 15 let zapora, 16. junija 2006 pa mu je prizivno sodišče kazni znižalo za dve leti.

Februarja letos je Franko Žerjal zapustil zapor, pretekega 15. marca pa se je ponovno pojavil v Boljuncu pri polbratu Pavlu, kateremu naj bi začel groziti s pištolo in zahteval del dediščine. Po poročanju tržaške kvesture se je Pavel Žerjal ob tisti priložnosti delal, da je pripravljen se o tem pogovarjati in se je s polbratom dogovoril za novo srečanje. Ko je Franko odšel, je Pavel poklical policijo, ki je pod koordinacijo tožilca Pietra Montroneja začela nadzorovati položaj, čez nekaj dni, v torek, 18. marca, pa sta se

Žerjal med sojenjem leta 2005

ARHIV

Pavel in Franko Žerjal srečala na Pesku pri nekdanjem mejnem prehodu. Po poročanju policije je Franko tudi tokrat prišel z vztrajnimi zahtevami, pogovor se je razvil in takrat so poslegli policisti mobilnega oddelka kvesture in komisariata pri Sv. Soboti, ki so bili že na položajih in so sledili razpletu dogodkov. Franka Žerjala so aretirali pod obtožbo poskusa izsiljevanja, včeraj dopoldne pa je sodnik za predhodne preiskave Luigi Dainotti zanj odredil enoletni pripor.

S pestmi in brcami tudi nad policiste

Policisti letече oddelka tržaške kvesture so preteklo noč aretirali 39-letno Tržačanko S.L., pri tem pa so se morali pošteno namučiti, saj se je ženska izkazala za vse prej kot krotko. Vročekrvno Tržačanko so policisti ustavili v Ul. Giuliani, medtem ko je pod očitnim vplivom alkohola pretepala moškega, ki je bil na tleh, prisotna pa je bila tudi neka tretja oseba, ki pa se je oddaljila. Agenti so pretep seveda prekinili: moški je imel ranjeno licnico in so mu reševalci službe 118 nudili prvo pomoč, medtem ko so policisti skušali razumeti, kaj je privedlo do tako nasilnega spora. Prisotnost policije pa ni umirila ženske, ki je skušala ponovno napasti moškega, zatem pa je začela grobo žaliti policiste: od besednega je kmalu prešla na fizični napad in se s pestmi lotila enega od policistov, katerega je večkrat udarila v obraz, zaradi česar se bo moral zdraviti deset dni. Vročekrvno S.L. so seveda spravili v policijski avtomobil in odpeljali na kvesturo, pa tudi to je ni umirilo, saj se je tudi v avtu z brcami in pestmi lotila policistov, na kvesturi pa je z brcami poškodovala vrata enega od uradov. Zdaj se nahaja v hišnem priporu.

Halucinogene gobe

Policija je sodstvu prijavila v Trstu bivajočega 21-letnega srbskega državljana A.V. zaradi posesti opojnih sredstev. V okviru preiskave, ki jo je koordiniralo tožilstvo in pri kateri so sodelovale še carina, poštna policija in mobilni oddelek tržaške kvesture, so pri mladeniču našli halucinogene gobe, ki so se nahajale v paketu, ki ga je bil kupil preko spleta. Šlo je za posodo z zemljo, ki je, potem ko jo je mladenič zalil, po nekaj dnevih obrodila svojevrsten »sad«: pridelal je namreč približno tristo gramov halucinogenih gob, ki jih reklamira neka nizozemska spletna stran, ki pa so jo v Italiji zatemnili. Mladi Srb je v preteklosti že nekajkrat kupil tovrstne pakete v vrednosti štiridesetih evrov, iz previdnosti pa je uporabil lažno ime.

Na Opčinah moped podrl peško

Včeraj dopoldne je ponovno prišlo do prometne nesreče, v katero sta bila vpletena pešec in moped. Tokrat se je nesreča pripetila na Opčinah, točneje v Proseški ulici, kjer je okoli 10.37 na višini trgovine Arkadia moped podrl priletno peško. Vse kaže, da je ženska naenkrat hotela hitro prečkati ulico na kraju, kjer ni prehoda za pešce, v tistem trenutku pa je prispel moped in jo kot že rečeno podrl. Pri padcu na tla se je ponesrečenka udarila v glavo in doživela pretres možganov, prav tako se je ranila na nogi. To so ugotovili reševalci službe 118, ki so prihiteli na prizorišče skupaj s pripadniki občinske policije in ponesrečenko prepeljali v bolnišnico, a kaže, da njeno stanje ni hudo.

Dokumentarec o Miranu jutri in ne danes dopoldne

»Pozdrave od Mirana«, dokumentarec o Miranu Hrovatinu, bo na sporedu jutri na deželni tretji TV mreži RAI in ne danes dopoldne, kot je bilo v začetku napovedano. Dokumentarec, ki ga je posnel Videoest, bo na ogled v sklopu redne nedeljske deželne televizijske oddaje med deseto in deset ter enajsto uro jutraj.

Kljub onesnaženosti zraka prometnih omejitev ne bo

Občina Trst obvešča, da je danes in jutri predvideno, da bo količina prašnih delcev PM10 v zraku preseгла dovoljeno mero. Kljub onesnaženosti zraka pa občinska uprava ne bo odredila prometnih omejitev, saj se za prihodnje dni napoveduje izboljšanje stanja.

Obalna cesta bo jutri zaprta

Družba Friuli Venezia Giulia Strade sporoča, da bo Obalna cesta jutri popolnoma zaprta v obe smeri med 7. in 13. uro med kilometrom št. 137+900 in kilometrom št. 147+600, da se omogoči izvedba nujnih del za zavarovanje območja na višini kilometra št. 141+285. Za pravilno izvedbo del bodo namreč morali pripeljati material s pomočjo helikopterja, zaradi visečega tovora pa bodo morali zapreti cesto. Kot že rečeno, je ponovno odprtje ceste predvideno za 13. uro, možno pa je, da se ura odprtja spremeni, vsekakor bodo poskrbeli tudi za potrebno označitev.

Brane Završan in Lučka

Počkaj drevi v kinu Ariston

V kinu Ariston predvajajo te dni film TIR furlanskega režiserja Alberta Fasula, ki se lahko ponaša z zlatim Markom Avrelijem, prvo nagrado na filmskem festivalu v Rimu. Ob 20.30, med projekcijama ob 19. in 21. uri, se bo režiser srečal z gledalci. Ob njem bosta protagonist Branko Završan, ki v tem resničnostnem road movieju igra hrvaškega profesorja, ki se v Italiji zaposli kot šofer tovornjakov, in Lučka Počkaj, ki prav tako nastopa v filmu, četudi samo skozi telefonsko oglašanje.

Nova razstava Diane Bošnjak

V galeriji Rettori Tribbio na Starem trgu v nekdanjem getu bodo danes ob 18. uri odprli novo razstavo. Na ogled bodo dela sarajevske slikarke in pisateljice Diane Bošnjak, ki že več let živi v Trstu. Pred leti je bila tudi med udeleženci lonjerskega Artedna. Nekatera razstavljena dela je Diana ustvarila s šteletnim sinom Erosom. Razstava bo na ogled do 4. aprila.

V domu Itis iščejo animatorja

V pokrajinskem uradu za zaposlovanje na stopnišču Scala dei Cappuccini 1 bodo do 25. marca med 9.15 in 12.45 zbiral prijave za službeno mesto animatorja v domu Itis za 36 ur tedensko. Prijavijo se lahko delavci v izredni dopolnilni blagajni in delavci na čakanju na podlagi zakona št. 223/91.

Kubanski pianist v Mieli

V okviru 7. mednarodnega klavirskega festivala bo drevi ob 21. uri v gledališču Miela koncert kubanskega pianista Marcosa Madrigala z izborom kubanske glasbe 19. stoletja.

Na Univerzi posvet o vodi

Ob današnjem svetovnem dnevu vode bo danes dopoldne (začetek ob 9. uri) v slavnostni avli Tržaške univerze posvet na temo Voda in okolje, ki ga prirejajo v sodelovanju z Accademia dei Lincei. Govor bo o vodi kot nenadomestljivem viru življenja.

NOVINARSKI KROŽEK - Knjiga o politični in medijski obravnavi teme »fojbe« v Italiji

Potvarjanje zgodovine

V 90-ih letih se je v Italiji stopnjevala medijska pozornost do pobojev italijanskih državljanov v letih 1943 in 1945 (poenostavljenih z izrazom »fojbe«) in odhoda Italijanov iz Istre in Dalmacije. Temo je italijanska politika (najprej desnica, nato tudi levica) prikazala s površnimi podatki, mediji pa še danes nekritično širijo propagando. Knjigo Fenomenologia di un martirologio mediatico (založba Kappa Vu) so včeraj predstavili v polni dvorani Novinarskega krožka. Večer je povezovala Claudia Cernigoi: dejala je, da so zgodovinarji, ki opozarjajo na uradne podatke o številu žrtev, redno tarče kritik.

Avtor je mladi Videmčan Federico Tenca Montini, ki je diplomsko nalogo s sociološke fakultete na milanski univerzi Bicocca dopolnil in objavil ob pomoči tržaških zgodovinarjev. Med mentorji je bil Jože Pirjevec: »Ta diplomatska naloga mi je dvignila moralo. V italijanskem okolju se predvsem okrog 10. februarja vsakič ponavljajo iste netočnosti v slogu 'Minculpopa'«. Očitno pa obstajajo tudi »žive intelektualne sile, ki so sposobne iti proti toku«. Razložil je, da so temo fobj začeli izkoriščati že v 40-ih letih. Takrat se je pojavila primerjava med pokolom v Katinskem gozdu in fobjami: »V obeh primerih gre za grozodejstva, ki pa sploh niso primerljiva.« Opozoril je, da so drugi zločini mnogo manj znani, npr. pokol, ki so ga Globocnikovi vojaki izvedli v vasi Lipa v Istri. V 90-ih letih je naklepna polemika o fobjah privedla do tega, da je tema danes vsedržavna. Levica pa je od desnice prevzela tudi netočnosti propagande: »V teh letih smo slišali, da je šlo za genocid, da je bilo 30 ali 40.000 Italijanov ubitih samo, ker so bili Italijani, minister Gasparri je celo izustil, da je bilo žrtev za en milijon.«

Drugi mentor Gorazd Bajc je dejal, da zadeva v povojnih letih ni bila povsem zavita v molk, kakor slišimo danes. Za zadnjih 20 let pa je značilen »memory boom«, medtem ko več zgodovinskih dejstev ostaja v ozadju. Knjiga analizira simboliko in »kult žrtvovanja«, pa tudi primere, kot sta TV film Il cuore nel pozzo (Srce v breznu) in predstava Magazzino 18 (Skladišče 18).

Tenca Montini je predstavil nekaj primerov potvarjanja zgodovine in površni film televizije RAI, za katerega je dala pobudo desnorsredinska vlada. Izpostavil je, da se Jugoslovani v filmu Srce v breznu »pojavi čez

noč, brez vsakršnega zgodovinskega ozadja ali razlage«. Vrhunec propagandne kampanje je bil sporni govor predsednika Napolitana leta 2007, na katerega se je ostro odzval hrvaški predsednik Stipe Mesić. »Ko tistega govora ne bi bilo, verjetno ne bi prišlo do pravega koncerta treh predsednikov v Trstu, ki ima velik simbolni pomen,« meni avtor.

Sandi Volk, ki je napisal spremno besedo, je dejal, da je knjiga tudi »posthumni proizvod Odseka za zgodovino NŠK« in spomnil, da ga je vodstvo knjižnice odpustilo (morda prav zaradi takih raziskav, je namignil). Prvi dan spomina na fobje je bil v resnici že 30. januarja 1944, v Saljski republiki ga je razglasil Mussolini v spomin na 471 žrtev v Istri. Pred nedavnim pa se je po Srcu v breznu vztrajno govorilo o nekem filmu o fobjah, ki naj bi ga pripravljali v Hollywoodu, vendar kaže, da ni bilo nobene osnove.

Ob koncu se je razvila mestoma vroča razprava. (af)

Srečanje v Novinarskem krožku je bilo dobro obiskano

FOTO DAMJ@N

SDGZ - Delavnica projekta Inkubator za mlade podjetnike

Kmetijstvo je perspektivno

Matej Lupinc predstavil svojo izkušnjo in poudaril pomen kvalitete in učinkovitega trženja

V sredo je v okviru projekta SDGZ Inkubator za mlade podjetnike potekalo srečanje z mladim vinogradnikom Matejem Lupincem iz Praprota. Udeleženci so spoznali osnove vinarstva, težave in prednosti v konkretnem bivanju z vinom in problematike vezane na kreditiranje malih podjetij. Matej je mlad podjetnik, ki je kmetijo podedoval od očeta. Po končani fakulteti za kmetijstvo v Ljubljani in z diplomo v rokah, se je vrnil na domača tla in začel svojo izkušnjo vinogradništva.

Matej je povedal, da so globalna konkurenca, izraba naravnih virov, onesnaženje in podnebne spremembe povzročili, da postaja kakovostna, lokalna in zdrava hrana vse pomembnejša. Blagovna znamka »Made in Italy«, kakovost hrane in vin so za potrošnika še bolj pomembni kot sama cena. Če pogledamo sedanjo krizo, so v tržaški pokrajini kmetije imele veliko manjši upad kot ostala podjetja. Lahko trdimo, da je kmetijstvo težka a zelo perspektivna panoga. Tipični pridelki, green economy in trajnostni turizem so sektorji v razvoju. Vse to pa zahteva veliko raziskovanja, informiranja in znanja, kar je predvsem za mala podjetja zelo draga investicija. Največja težava za mladega podjetnika je pomanjkanje finančnih sredstev. Vsekakor imajo mladi možnost bodisi najema zemlje kot upravljanja kmetij. Nato je Matej poudaril pomembnost promocije in predstavitev izdelkov ter uspešnega načina pridobivanja strank. Važno je, da našo ponudbo razlikujemo od drugih in uspešno izdelujemo marketinško strategijo. Matej je udeležence spremil na zanimiv ogled vinske kleti in degustacijo vitovske, stare brajde in terana.

Naslednja delavnica bo v četrtek, 27.marca, v dvorani ZKB na Opčinah ob 18 uri. Govor bo o kreditiranju novih podjetij.

Včeraj danes

Danes, SOBOTA, 22. marca 2014

VASILIJ

Sonce vzide ob 6.04 in zatone ob 18.20
- Dolžina dneva 12.16 - Luna vzide ob 0.00 in zatone ob 9.19.

Jutri, NEDELJA, 23. marca 2014

JOŽE

VREME VČERAJ: temperatura zraka 18 stopinj C, zračni tlak 1015 mb ustaljen, vlaga 65-odstotna, veter 2 km na uro severo-vzhodnik, nebo rahlo pooblačeno, morje skoraj mirno, temperatura morja 12,5 stopinje C.

Lekarne

Od ponedeljka, 17., do sobote, 22. marca 2014:
Običajni urnik lekarn:

od 8.30 do 13.00 in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte tudi od 13.00 do 16.00
Ul. Giulia 1 - 040 635368, Oširek Vardabasso 1 - 040 766643, Žavljje - Ul. Flavia di Aquilina 39/C - 040 232253, Božje polje 1 - 040 225596 - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte tudi od 19.30 do 20.30
Ul. Giulia 1, Oširek Vardabasso 1, Korzo Italija 14, Žavljje - Ul. Flavia di Aquilina 39/C, Božje polje 1 - 040 225596 - samo s predhodnim telefonskim po-

BARKOVLJE - Lep pevski večer v domačem kulturnem društvu

Moški pevski zbor Kraški dom s pevskim izročilom iz vojnih časov

S sobotnega večera v prostorih SKD Barkovlje

FOTODAMJ@N

Sobotni večer ob petju, besedi in posebnih svetlobnih efektih v prostorih SKD Barkovlje je minil v prešernem in veselim vzdušju. Moški pevski zbor Kraški dom je pod taktirko Vesne Guštin nastopil ubrano in zapel vojaške pesmi, ki so nastale zlasti v času prve in druge svetovne vojne. Naj povemo, da je koncert z istim repertoarjem nastal lani junija, ko je ta zbor počastil 15-letnico svojega delovanja, naslovili pa so ga Oj, ta soudaški stan. Pevci, ki so se novembra lani izkazali tudi na nastopu v Ljubljani, so v Barkovljah nastopili z dopolnjenim programom, za katerega sta poskrbela igralka Ilja Bufon in Maruška

Guštin, ki sta pripovedovala zgodovino naših borbenih pesmi in naših krajev na sploh. Recitacije so pri občinstvu vzbudile čustven odziv, na katerega so vplivali tudi svetlobni efekti. Vse skupaj pa je lepo dopolnila tudi sopranistka Sara Jablanšček.

Ob zaključku programa so pevci zapeli še Zdravljico, ki je požela bučen aplavz. Uradnemu delu prijetnega večera je sledila še družabnost, ki se je zavlekla pozno v noč. Da pa nikomur ni bilo dolgčas, so poskrbeli pevci zbora Kraški dom, ki so še kar naprej peli in publiki tako ponudili skorajda dva koncerta. (sč)

KULTURNO DRUŠTVO
kraški dom
vabi

danes, 22. marca, ob 19.30
v kulturni dom na Colu,

na ogled slikarske razstave
in dokumentarca

KRAŠKA DEDIŠČINA
MARJANA MIKLAVCA
Režija in scenarij Jadran Sterle.

živom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30
Korzo Italija 14 - 040 631661.

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)
Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televisa.
Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.
Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številki) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 16.10, 18.10, 20.10, 22.00 »300 - L'alba di un impero«.

CINEMA DEI FABBRI - 16.00, 20.00 »The Imposter«; 18.00, 21.45 »Hannah Arendt«.

FELLINI - 16.30, 18.45, 21.15 »12 anni schiavo«.

GIOTTO MULTISALA 1 - 16.15, 18.10, 20.10, 22.10 »Allacciate le cinture«.

GIOTTO MULTISALA 2 - 16.30, 18.45, 21.10 »Lei«.

GIOTTO MULTISALA 3 - 16.15, 17.45, 19.15, 20.45, 22.15 »Ida«.

KOPER - PLANET TUŠ - 19.00, 21.10 »300 - Vzpon imperija 3D«; 20.00, 22.00 »300 - Vzpon imperija«; 17.20, 21.00 »Don Jon«; 15.10 »Kurir«; 14.10 »Lego film 3D«; 15.40, 17.50 »Lepotica in zver«; 15.30, 19.15, 22.50 »Mamin sinko«; 18.00, 20.45 »Montevideo, se vidimo!«; 17.15, 19.45, 22.15 »Želja po hitrosti«; 22.30 »Ninfomanka«; 18.15, 20.20 »Nonstop«; 16.10 »Panika«; 13.45 »Purana na begu«; 13.30, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00 »Pustolovščine gospoda Peabodyja in Shermana 3D«.

NAZIONALE - Dvorana 1: 15.20 »The Lego movie«; 15.20, 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Non buttiamoci giù«; Dvorana 2: 15.20, 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Amici come noi«; 17.00, 18.45, 20.30, 22.15 »Supercondriaco - ridere fa bene alla salute«; Dvorana 3: 16.30, 20.10 »Il ricatto«; 18.00, 22.00 »47 Ronin«; Dvorana 4: 15.20, 17.00 »Mr. Peabody e Sherman«; 18.30, 20.15, 22.00 »Noi 4«.

SUPER - 16.00, 20.30 »La Bella e la Bestia«; 18.00 »Disney's saving Mr. Banks«.

THE SPACE CINEMA - 15.30, 17.40, 19.50 »Mr. Peabody e Sherman«; 17.05, 22.05 »Need for speed«; 15.25, 20.00 »Supercondriaco - ridere fa bene alla salute«; 15.30, 17.45, 20.00 »300 - L'alba di un impero«; 22.15 »300 - L'alba di un impero 3D«; 17.40, 22.15 »Allacciate le cinture«; 15.45, 18.00, 20.10, 22.15 »Amici come noi«; 15.40, 20.05, 22.00 »Non buttiamoci giù«; 17.50, 22.10 »Il ricatto«; 14.40, 19.40 »47 Ronin«; 17.30, 19.50, 22.10 »La bella e la bestia«; 15.30 »Tarzan«.

TRŽIČ - KINEMAX - Dvorana 1: 16.30, 18.15 »Mr. Peabody e Sherman«; 20.00, 22.10 »Need for speed«; Dvorana 2: 16.00, 18.00, 20.20, 22.10 »Amici come noi«; Dvorana 3: 17.20, 19.50, 22.10 »Leik«; Dvorana 4: 16.00 »Tarzan«; 17.50, 22.10 »47 Ronin«; 20.10 »Allacciate le cinture«; Dvorana 5: 16.00, 17.30, 20.00, 22.00 »Noi 4«.

ŠOLSTVO - Pereče vprašanje prostorske stiske na Tehniškem zavodu Žige Zoisa

Vpisov več, prostora malo Začasnost postaja stalnica

Število vpisanih se je sicer povečalo, obseg prostorov pa ostaja isti, tako da bo stiska verjetno še bolj občutena, medtem ko začasnost bivanja v zasilnih prostorih postaja počasi stalnica. Govorimo o položaju na Tehniškem zavodu Žige Zoisa, kjer se po eni strani veselijo porasta vpisov v prvi letnik za prihodnje šolsko leto 2014/2015, po drugi strani pa se z zaskrbljenostjo sprašujejo, kako bodo rešili prostorsko stisko, ki je že danes pereča.

Bralce naj spomnimo: ob nedavnem februarjskem vpisovanju za prihodnje šolsko leto se je namreč kar osemnajst mladih, ki letos končuje študij na nižji srednji šoli, odločilo za vpis v prvi razred smeri za upravo, finance in marketing, sedem pa se jih je vpisalo v prvi letnik smeri za gradnje, okolje in teritorij. Če ne bo prišlo do sprememb, bodo omenjeni dijaki septembra začeli obiskovati začasni sedež zavoda Zoisa, ki se nahaja v prostorih nekdanjega zavoda Imo-Ima v Ul. Weiss v parku bivše umobolnice pri Sv. Ivanu, kjer šola deluje že peto leto, potem ko se je v njene sicer obnovljene prostore na Vrdeški cesti prav tako začasno vselil Izobraževalni zavod Jožefa Stefana zaradi obnavljanja stavbe na Canestrinijevi ploščadi v parku bivše umobolnice. Slednjo je tržaška pokrajinska uprava pred časom že bila začela obnavljati, delo pa se je ustavilo zaradi določil pakta stabilnosti: tako je 2,5 milijona evrov, ki jih je Po-

Zavod Zois deluje v
začnih prostorih
v Ul. Weiss že pet
let, prostorska
stiska pa je vedno
bolj pereča

ARHIV

krajina namenila obnovi stavbe, ostalo zamrznjenih, saj jih pokrajinska uprava zaradi omejitve, ki jih prinaša pakt stabilnosti, ne more uporabiti za to, za kar so namenjeni. Zato je predsednica Pokrajine Maria Teresa Bassa Poropat pred nedavnim tudi pisala italijanskemu premieru Matteu Renziju, katerega poziva, naj omogoči sprostitev sredstev za obnovo vsaj nekaterih šolskih stavb, med katerimi je tudi stavba na Canestrinijevi ploščadi.

Na zavodu Zois doslej niso opazili nobenih premikov ali novosti, potem ko so v vseh teh petih letih večkrat opozorili pristojne na potrebo po dodelitvi nekaj dodatnega prostora ter na vse hujšo prostorsko stisko, zaradi katere so morali med drugim opraviti že šest selitev materiala (arhiv se npr. nahaja v obnovljenem delu stavbe na Canestrinijevi ploščadi). Predstavniki šole so bili tako tudi na prefekturi, sestali so se s pokrajinskimi odborniki in

predsednico Basso Poropatovo, a doslej ni bilo novosti, začasnost bivanja v Ul. Weiss pa po petih letih postaja vedno manj začasna, ugotavljajo na zavodu Zois. Zato so za prihodnji teden sklicali razširjeno sejo zavodskega sveta, na katero so povabili tudi ostale predstavnike staršev in dijakov. Tam bodo govorili o dosedanjih prizadevanjih za rešitev vprašanja, razpravljali pa bodo tudi o morebitnih novih korakih. (iž)

STADION 1. MAJ Nova knjiga Zgodba mojega očeta

Jutri bo ob 17. uri na Stadionu 1. maj (Vrdeška cesta 7) pod okriljem tamkajšnjih društev Skd Slavko Škamperle in SZ BOR prva predstavitev knjige Bogomile Kravos Zgodba mojega očeta. Zakaj sta se društvi odločila za to skupno pobudo? Knjiga ne govori o Stadionu, je pa posredno vezana tudi nanj, saj je bil protagonist omenjene zgodbe v povojnem času eden od akterjev kulturnega utripa v svetovnovanskem okraju. Delo govori o preteklosti, o tržaskosti, o življenju, ki je polno nepredvidljivosti, o prijaznih in neprijaznih zapetljajih, ki v vseh ozirih in vselej odločilno vplivajo na človeka, na njegov odnos do sveta in okolja. Preteklost je pomembna, če osmišlja našo sedanjost. V tem je srž knjige in zato jo bo na Stadionu predstavil Boris Kobal, ki mu ni bilo nikoli vseeno, kaj se v njegovem mestu dogaja. In če se bo med avtorico in Kobalom zaiskrila spodbudna misel, bo prisotnim lepše. Ob predstavitvi bo na razpolago nekaj izvodov knjige.

MIRAMARSKI DREVORED - Arheološko odkritje med izkopavanjem

Morda so odkrili ostanke Novega lazareta iz 19. stoletja

Ob izkopavanju za
obnovo plinske
napeljave in
kanalizacije so
verjetno naleteli na
novo pomembno
arheološko odkritje

FOTO DAMJ@N

Na Miramarskem drevoredu so malo pred železniškim nadvozom med izkopavanjem, ki ga podjetje AcegasAps opravlja v okviru obnove plinskih cevi in kanalizacije, verjetno naleteli na novo pomembno arheološko odkritje, potem ko so bili pri Čedadu že pred meseci odkrili del antičnega rimskega pomola.

Tokrat pa se pod cesto ni nahajala kaka antična zgradba, ampak še ena cesta iz precej novejšega obdobja, točneje iz 19. stoletja, pokrita s skrlami iz peščenjaka, v nadaljevanju pa so pri izkopavanju naleteli tudi na ostanke zidu velike zgradbe. Kot nam je včeraj povedal arheolog Pietro Riavez iz

družbe Archeotest, ki opravlja arheološka izkopavanja, so pregledali zemljevide iz 18. in 19. stoletja in tako ugotovili, da so odkrili del Lazareta sv. Terezije oz. t.i. Novega lazareta. Gre za kompleks, ki je bil zgrajen v 19. stoletju, konkretno pa so pri izkopavanjih po besedah Riavza naleteli na začetek enega od pomolov, ki so zapirali bazen, v katerem so se ustavljale ladje v karanteni, medtem ko je cesta, ki so jo odkrili, verjetno tekla vzdolž bankine. Novi lazaret so potem porušili, da bi naredili prostor železnici in zgradbam takrat novega in danes starega tržaškega pristanišča, pa tudi trasi Miramarskega drevoreda.

Glede določitve zgodovinskega obdobja, v katerem sta bila zgrajena objekta, pa tudi zgodovinske »teže« odkritja, bo verjetno večjo gotovost prineslo preučevanje zemeljskih plasti in materialov, ki jih na dan prinaša izkopavanje, pri čemer Riavez poudarja, da material, ki so ga doslej preučili, sega v 19. stoletje. Medtem se izkopavanje nadaljuje pod nadzorom predstavnikov družbe Archeotest in spomeniškega varstva: slednje je tudi pristojno za ocenitev možnosti morebitne spremembe trase plinske in vodovodne napeljave oz. delnega uničenja odkritih arheoloških ostankov. (iž)

IGRA NARAVE - Zanimiv pojav

V devinski jami Terezina se je pojavil »obraz«

V jami Terezina na območju Črniča pri Devinu je narava ustvarila stalaktit, ki je sila podoben človeškemu obrazu. Naravi je sicer ob tem nekoliko pomagala tudi fotograf s skrbno oblikovanim »fotošopom«, iz tega je nastala desna fotografija, ki upodablja podobo človeškega obraza v sklopu gornjega stalaktita. Devinsko-nabrežinskemu občinskemu odborniku Andreju Cunji so fotografiji posredovali jamarji društva Flondar in člani zadruga Gemina, ki so po nalogu Občine pred nedavnim poskrbeli za ekološko sanacijo te naravne znamenitosti.

Jama je namreč z leti postala neke vrste odlagališče raznoraznih odpadkov, celotni sanacijski poseg pa je stal nekaj več kot 30 tisoč evrov. Jama Terezina sodi med krajevne znamenitosti, ki jih domača občinska uprava namerava vsestransko ovrednotiti.

SLOVENIJA TA TEDEN

Obletnica brez alternative

DARJA KOCBEK

Banka Celje je šesta banka v Sloveniji, ki jo bodo reševali državljani, je na podlagi mnenja Banke Slovenije odločila levsredinska vlada Alenke Bratušek. Lanski stresni testi so pokazali, da Banki Celje manjka 388 milijonov evrov, iz celjske banke pa so pred kratkim sporočili, da potrebujejo svež kapital v višini 160 milijonov evrov. Vlada, ki je lani za dokapitalizacijo treh največjih bank, ki so Nova ljubljanska banka, Nova kreditna banka Maribor, in Abanka Vipra, že namenila 3,3 milijarde evrov, davkoplačevalcem še ni sporočila, koliko sredstev bo potrebovala za dokapitalizacijo Banke Celje.

So pa davkoplačevalci posredno izvedeli, da jih do konca leta čaka dokapitalizacija še sedme banke, to je Gorenjska banka, ki ji je vlada rok, da poišče zasebni kapital, podaljšala do konca leta. Tudi zanjo tako rekoč ni možnosti, da bi ji ta kapital uspelo najti. Koliko svežega denarja potrebuje, iz te banke niso sporočili, lanski stresni testi pa so pokazali, da ji manjka 328 milijonov evrov.

V Banki Celje pojasnjujejo, da so od januarja letos pri iskanju strateškega partnerja za dokapitalizacijo sodelovali z Raiffeisen Centrobank z Dunaja, ki pa ji »v razpoložljivem času zaradi trenutnih makroekonomskih razmer v Sloveniji in nezanimanje za investicije v slovenski bančni sektor ni uspelo pridobiti zadovoljivega interesa potencialnih investitorjev, zato se je proces zaključil«. Torej je že gotovo, da bodo luknje v bilanci Banke Celje zapolnili davkoplačevalci. Banka Celje je v državni lasti. Njeni največji delničarji sta državna Nova ljubljanska banka z 41-odstotnim deležem in državna Slovenska odškodninska družba.

V zadnjem času se v javnosti omenja možnost, da bi združili Banko Celje, Gorenjsko banko in Abanko, ki so jo prav tako morali reševati davkoplačevalci z dokapitalizacijo v višini 591 milijonov evrov. Združeno banko bi nato skušali prodati, saj bi bila bolj zanimiva za tuje vlagatelje kot vsaka od omenjenih bank posebej. Ne glede na to, ali bo državi uspelo prodati Banko Celje in Gorenjsko banko posebej ali v paketu, bodo njuni mali delničarji in lastniki podrejenih obveznic enako kot lani v primeru Abanke, Nove ljubljanske banke in Nove kreditne banke Maribor izgubili svoje premoženje.

Da jo bo prodajala samostojno, vlada predvideva za drugo največjo banko v državi Novo Kreditno banko Maribor (NKBM), ki so jo davkoplačevalci lani dokapitalizirali, saj so revizorji luknjo v njenih bilancah ocenili na 870 milijonov evrov.

Luknje v bilancah slovenskih državnih bank so nastale po letu 2000, ker so podjevale posojila na lepe oči, zaradi tega jih prejemniki ne morejo vrniti in so postala slaba posojila. Njen nekdanji prvi mož NKBM Matjaž Kovačič je v četrtek na zaslišanju pred parlamentarno preiskovalno komisijo o bankah o slabih posojilih dejal, da se je pogovarjal z marsikom in marsikdo ga je za kakšen projekt tudi poklical.

Dejal je, da ga niso klicali le zaradi največje trgovske družbe Mercator, ki ima za 1 milijardo evrov dolgov in jo banke že leta zaradi nasprotovanja politike ne morejo prodati, ali projekta za gradnjo športnega parka Stožice, ki je glavni projekt ljubljanskega župana Zorana Jankovića. Tudi Rim-

ske terme, ki je bil projekt nekdanje predsednice uprave propadle gradbene družbe Vegrad Hilde Tovšak, niso padle z neba, je pristavil. Za projekt Stožice ga je poleg župana Jankovića klical tudi sedanjí predsednik države Borut Pahor, ki je bil v času izvajanja projekta predsednik vlade in tako predstavnik večinskega lastnika NKBM, ki je država.

Pahor naj bi Kovačiču glede Stožic položil na srce, »da je to za vse pomembno in da bi bilo dobro, če se v okviru svojih možnosti skuša najti rešitev«. O Mercatorju pa so po besedah bivšega prvega moža NKBM med drugim govorili na sestanku z dvema ministroma Pahorjeve vlade (ministrom za finance Francijem Križaničem in ministrom za kmetijstvo Dejanom Židanom). »Svoje stališče glede tega, ki ga nikoli nista skrivala (da je Mercator nacionalni interes, zato ga ne gre prodati tujcem, op. p.), sta jasno povedala tako predsedniku uprave NKBM, torej meni, kot predsedniku uprave NLB,« je po poročanju tiskovne agencije STA dejal Matjaž Kovačič.

Funkcijo predsednika uprave NKBM je Kovačič moral zapustiti na začetku leta 2012, več kot leto dni preden je oblast prevzela sedanja levsredinska vlada Alenke Bratušek, ki je v tem tednu »praznovala« prvo obletnico. Ta obletnica je bila grenka, saj se vladna koalicija v glavnem ukvarja sama s seboj. Prvo leto je vlada Alenke Bratušek preživela le zato, ker drugačne koalicije iz sedanjih parlamentarnih strank ni mogoče sestaviti. Predčasnih volitev, ki bi omogočile oblikovanje nove koalicije, pa nobena parlamentarna stranka noče.

V Sloveniji se krepi zaupanje potrošnikov

Zaupanje potrošnikov v Sloveniji se je marca v mesečni primerjavi izboljšalo tretji mesec zapored. H krepitvi so prispevale bolj optimistične napovedi potrošnikov glede gospodarskega stanja v prihodnjih 12 mesecih, ravni brezposelnosti v prihodnjih 12 mesecih in možnosti za varčevanje, je včeraj objavil državni statistični urad. Vrednost kazalnika zaupanja potrošnikov je bila marca za dve odstotni točki višja kot v februarju, za pet odstotnih točk je bila višja tudi od povprečja prejšnjega leta, od vrednosti v marcu lani pa je bila za odstotno točko nižja. Zaupanje potrošnikov se je na mesečni ravni januarja okrepilo za tri odstotne točke, februarja pa za eno.

Najstarejše drevo na Hrvaškem staro preko 2000 let

V Gorskem kotarju je žled povzročil velikansko škodo gozdom, a ni prišel do živega najstarejšemu drevesu na Hrvaškem, piše včerajšnji Jutarnji list. Gre za devet metrov visoko tiso, ki je po hrvaških izračunih stara 2021 let. »Čudež narave« raste na območju Mrkopalja na nadmorski višini 1050 metrov. Tisa je zelo redka in zaščitena vrsta iglavca, zato je natančna lokacija najstarejše tise skrivnost. Gozdarji so nanjo naleteli leta 1999, potem pa so izračunali njeno starost na podlagi premera debla, ki je 86 centimetrov.

PISMA BRALCEV

Gnoj je bil zlato v vinogradu

Ker v četrtek ni bilo v Sežani nobene proslave ali literarnega večera na čast Srečka, sem si privoščila bralno popoldne in končno vzela v roke nadvse zanimivo prilogo o Srečku Kosovelu z dne 18.3.2014. A že pri Gombačevem članku na drugi strani, kjer teče beseda o Konsu. 5, sem našel na ... anekdoto, ki se ne pokriva z opombo urednika dr. Antona Ocvirka v zvezi s to znano pesmijo, ki jo Josip Osti kot suho zlato navaja po spominu nedavno umrlega sokrajana Jožeta (pravilno Petelina), le po domače družini pravijo Gabršni ali Gabrščni, pri Gabrš(č)nih, ne pa Gabršček. Spomini so nasploh - vsakršni, a zlasti tisti iz druge ali tretje roke, ne osebno doživeti, zelo nezanesljiva, zlahka - v dobri veri ali celo namerano - prikrojevalna ali močno poenostavljena pričevanja, ki jih kaže večkrat in zelo temeljito preverjati in primerjati.

V drugi knjigi Zbranega dela Srečka Kosovela, se je Ocvirk v opombah, ki jih očitno redko kdo bere, kar na dolgo razpisal o ... tem pesniškem gnoju, ki je zlato in zlatu, ki je gnoj, in sicer na str. 577-9.

A oglejmo si najpoprej, kaj je Ostiju povedal v dobri veri, to je nedvomno, njegov sosed, po ljubeznivosti tudi meni zelo dobro znan in priljubljen. Dam Ostiju besedo: »Predlani sem vsaki tomajski domačiji podaril izvod svojega izbora Kosovelovih pesmi. Sosed Jože Gabršček, ki je lani umrl, je v zbirki prebral Kons 5 in mi povedal zanimivo zgodbo, povezano s to pesmijo. Oče, prav tako Jože, mu je še pred izidom Kosovelovih Integralov povedal, da je nekoč Kosovelovim odpeljal voz gnojja v vinograd, zatem šel pesnikovega očeta obvestiti, da je opravil, kar sta se zmenila. Srečko je slišal pogovor o trgovanju z gnojem in je glasno dejal: »Gnoj je zlato in zlato je gnoj.« Domislilo si je brž zapisal na listek, je še dejal Jože Gabršček.«

Zdaj pa preberimo, kaj je o tem napisal Ocvirk, spustila bom dobro stran, kjer govori na splošno o konsih in se omejila na Kons. 5: »Pesem je nastala prve dni julija 1925. Takrat je Kosovel komaj dobro prišel domov na počitnice, ko je pri svojem očetu naletel na tomajškega kmeta Jožeta Petelina - »Gabršena«, ki se je prišel posvetovati k njemu o svojih stvareh. Mimo drugega je omenil knjigo »Gnoj je zlato«. Po pripovedovanju pesnikove sestre Anice je Srečka že ob naslovu samem spreletelo, da se je namuznil, potem pa se je še nekaj dni nasmihal, kadar se je spomnil nanj. V resnici pa je bila stvar dokaj bolj resna, kakor bi sodili, če ne bi poznali dejstev, saj si je Kosovel spis tudi ogledal, da bi videl, kaj je na stvari, ko ga je že imel v bližini. - Delce s tem naslovom, pravzaprav brošura majhnega žepnega formata z mehкими platnicami, niti ni kdove kaj posebnega, saj obsega komaj borih šestnajst strani. Napisal jo je agronom A. Jamnik, izšla pa je leta 1921 v Ljubljani. Toda kljub vsemu nas že naslovi poglavij pouče, da imamo opraviti s samimi koristnimi na-

vodili, ki so namenjena poljedelcem. Tu beremo, s čim se hrani njiva, kako se napravi gnoj, Kakšne vrste je lahko, kje naj bo gnojišče, kako moramo gnoj negovati, kako ga uporabljati in kaj pomeni za pametno gospodarstvo. - Kosovela seveda vse to ni kaj prida zanimalo, tipal je globlje in iskal vsemu pravi smisel. Itd...«

Vse drugo, kar sem spustila, zgoraj in spodaj, pa sami preberite, zlasti tisti, ki pišete in razglabljate o Srečkovi poeziji, opombe so vedno zelo pomembne, ni zdravo jih preskakovati za celostno razumevanje, če hočete dodatno še kaj zelo poučnega zvedeti o pesmi ali jo lažje razumeti ali sploh le razumeti.

Jolka Milič

Vprašanje ustavne zakonitosti!

Vest o predavanju pripadnikov finančne straže na liceju Antona Martina Slomška o pomenu ekonomske zakonitosti (19.3.2014, str. 5) mi je postavila vprašanje o ustavni zakonitosti. Da, prav ste razumeli in nič se ne čudite. Licej Anton Martin Slomšek je šola s slovenskim učnim jezikom in povsem logično je, da se pouk odvija v slovenskem jeziku. Toda v našem dnevniku nisem bral zmagoslavnih besed, da so finančni stražniki dobro desetletje po razglasitvi zaščitnega zakona vendarle predavali na šoli s slovenskim učnim jezikom v slovenskem jeziku. Zato sklepam, da je bilo predavanje v italijanskem jeziku, kar je kršitev ustavne zakonitosti, ki po razsodbi Ustavnega sodišča št. 15 iz leta 1996 zahteva, da noben pripadnik priznane jezikovne manjšine ne sme biti prisiljen, da v odnosih z oblastmi uporablja jezik, ki ni njegov materni jezik. To seveda pomeni, da se oblasti lahko obračajo na pripadnike priznane jezikovne manjšine samo v jeziku te manjšine.

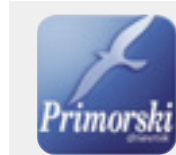
Bojim se, da kljub eni poslanki, dvema krovnim organizacijama, enemu deželnemu šolskemu uradu za šole s slovenskim učnim jezikom, zbirni stranki Slovencev in dnevniku Slovencev v Italiji, je slovenska narodna skupnost dopustila, da se s predavanjem o ekonomski zakonitosti krši ustavno zakonitost.

Upam, da bo vodstvo liceja sporočilo, da je bilo predavanje pripadnikov finančne straže o pomenu ekonomske zakonitosti v slovenskem jeziku. V kolikor pa ni bilo tako, upam, da bodo zgoraj navedeni predstavniki in zastopniki objavili poročila o tem, kaj vse so storili, da bi uveljavili ustavno zakonitost, v katero spada tudi raba slovenskega jezika pri predavanjih na šolah s slovenskim učnim jezikom.

Samo Pahor

V Librisu Zgodovina slovenskega alpinizma

Obalno planinsko društvo Koper in knjigarna Libris sta za sredo, 26. marca pripravila predstavitev monografije Zgodovina slovenskega alpinizma, avtorjev Petra Mikše in Urbana Goloba. Predstavitve bo ob 18. uri v knjigarni Libris v Kopru, pogovor pa bo vodil novinar, pisatelj in alpinist Dušan Jelinič. Prisotna bosta tudi zakonca Blažina, predstavnika prve slovenske povojne alpinistične generacije. Zgodovina slovenskega alpinizma je knjiga, ki naš alpinizem in Slovence prva postavlja na mednarodni gorniško-knjižni oder. Knjiga ima več adutov: napisala sta jo sociolog in zgodovinar, izhaja iz novega zgodovinskega gradiva ter je napisana berljivo, zanimivo in anekdotično, a hkrati tudi znanstveno zanesljivo. Na 240 straneh prinaša okoli 230 fotografij, mnoge izmed njih so prvič javno objavljene.

Prej do novice na naši spletni strani

www.primorski.eu

SOJENJE - Rop v SKB banki iz leta 2005

Pred ropom označili sefe, v katere je treba vlomiti

Vhod v poslovalnico SKB banke, katero so oropali v noči na 1. november 2005

ARHIV

Ogled posnetkov kraja kaznivega dejanja na včerajšem nadaljevanju slovenja v zavezi SKB kaže, da so roparji pred vlomom v sefe označili, v katere je treba vlomiti. Za seboj so pustili pravo razdejanje, po tleh je ležala tudi zlatina in bankovci po 500 evrov. Na ljubljanskem okrožnem sodišču namreč nadaljujejo z dokaznim postopkom o ropu, ki se je zgodil v noči z 31. oktobra na 1. november 2005.

Tožilstvo preganja Dejana Vidmarja in Saša Noseta, ki je v času ropa v prostorih sefov delal kot varnostnik in je celo noč preživel zavezan na tleh, medtem ko so njegovi domnevni pajdaši vlamljali v več kot 400 sefov. Tožilstvo meni, da so pri ropu sodelovali še trije ljudje, dva sta še neznana.

Včeraj so si na sodišču ogledali skoraj uro dolg posnetek, ki ga je policija naredila med ogledom kraja kaznivega de-

nja. Iz posnetkov je razvidno, da se je ponekod vlamljalo zelo zgoščeno, v skorajda vsakem sefu, ponekod pa so cele vrste sefov ostale nedotaknjene.

Sefe, v katere so vlomili, so roparji najprej označili s križcem, narisanim z voodpornim flomastrom. Celo zmotili so se in na en sef najprej narisali križec, a ga nato prečrtali in temu sefu prizanegli ter vanj niso vlomili. Sefi, v katere so vlomili, so bili osmojeni, saj so jih odpirali s pomočjo varilnega aparata.

Sodišče je predvajalo tudi posnetke prihoda in odhoda roparjev. Vidi se, da so roparji vozili, s katerim so pobegnili, omogočili, da je pripeljalo blizu prostorov, v katerih so sefi, vendar so bili posnetki slabe kakovosti in so se tudi prekrivali, prav tako nista vidna ura in datumom, ko so bili posnetki narejeni.

INTERVJU - Darja Betocchi je v italijanščino prevedla štirideset Kosovelovih pesmi

Oblika in pomen pesmi sta dva obraza iste medalje

Knjigo »Tra Carso e caos. Pre/sentimenti« predstavijo jutri ob 11. uri v tržaškem Ljudskem vrtu

Pred 110. leti se je v Sežani rodil pesnik, ki je komaj kot dvajsetleten fant zapisal verze, ki so še danes neverjetno aktualni. Srečka Kosovela, ki se ga spominjamo kot enega največjih slovenskih pesnikov, v zadnjih letih spoznava tudi širši krog bralcev. Jutri ob 11. uri bo v tržaškem Ljudskem vrtu (ulica Giulia) predstavitev knjige »Tra Carso e caos. Pre/sentimenti«, ki sta jo uredili Poljanka Dolhar in Darja Betocchi, izdala pa jo je založba Comunicarte Edizioni. Predstavitev bo ob vsakem vremenu: v primeru dežja bo v gloriu za Kosovelovim kipom. Štirideset Kosovelovih pesmi v prevodu Darje Betocchi spremlja 13 prvič objavljenih konstruktivističnih grafik Eduarda Stepančiča (1908-1991). Dogodek, ki so ga pripravili Slovenski klub, založba Comunicarte in Zveza slovenskih kulturnih društev, je poklon dvema velikima umetnikoma, pripadnikoma slovenske kulture, ene od kultur, ki tako bogatijo tržaško območje. Pogovorili smo se z Darjo Betocchi, ki je prevedla zbirko pesmi.

Prevajate poezijo in prozo. Kaj imate raje?

Zelo je odvisno od nagnjenj in talenta, ki jih ima prevajalec, meni je osebno lažje prevajati poezijo. Kljub temu pa so tudi pri prevajanju poezije težave: italijanščina je na splošno bolj »dolga« jezik, besede imajo po navadi več zlogov, zato je npr. enajsterec težko prevesti, ker bi bilo potrebno kratkoma črtati določene besede izvirnika. Druga težava pa je ritmične narave, ker ima slovensčina veliko besed z naglasom na zadnjem zlogu, ki pa jih je v italijanščini zelo malo.

Darja Betocchi

ARHIV

Prevajati tako velikega pesnika, kot je Kosovel, je velik izziv, hkrati pa tudi zelo velika odgovornost. Kako sprejemate to odgovornost?

Kosovela sem prevedla že pred desetimi leti. Letos sem vzela iz predala in predelala stare prevode, ki so do sedaj ostali tam, ker sem se prestrašila prevelike odgovornosti. Nekoliko me straši tudi konfrontacija z Jolko Milič, ki prevaja Kosovela že 40 let in je pri tem opravila neprecenljivo delo.

Prevod nikoli stoočstotno ne ustreza originalu, prevajalec mora nekaj »žrtvovati« ... Katera je vaša strategija?

Če je pesem v tradicionalni obliki, se mi forma zdi zelo pomembna, zato se rada držim oblikovnih značilno-

sti, rime in določenega ritma, žrtvujem pa kakšno besedo – ki pa seveda ne sme biti nosilka sporočila. Oblika in pomen sta dva obraza iste medalje, med njima pa moramo najti kompromis.

Kaj pa, ko je pesem ali beseda »neprevedljiva«, kot ste na primer označili Kosovelove »bore«?

Če je mogoče, raje ne prevedem pesmi, če pa prav moram, sem precej v škripcih. Bore pa bi obvezno prevedla »pini«, ker ima to drevo pri Kosovelu simboličen pomen.

Katere Kosovelove pesmi je najlažje prevajati?

Pesmi v prostem verzu, torej integrale, čeprav sem imela tudi pri integralih določene dvome. Nekatere

besede, na primer »žandar«, se mi zdi staromodne in jih, če bi imela pred izdajo zbirke več časa, morda ne bi prevedla dobesedno, ampak bi jih skušala posodobiti.

Kateri pojmi tako močno vežejo Kosovela na današnji čas? Zakaj je tako aktualen?

Njegova aktualnost se mi zdi v tem, da nagovarja Evropo in evropskega človeka ter v njegovi upornosti, ki ni nikoli sterilna, saj je vedno vezana na konstruktivne predloge o izgradnji nove družbe, ki bi temeljila na večji pravičnosti in posluhu za nižje sloje.

Imate preference za katerega od avtorjev, ki jih prevajate?

Najraje imam tiste, ki jih prevajam z večjo lahkoto, ker čutim z njimi neko sozvočje in mi izbira besed prihaja kar spontano.

Prevajalci se delite na dvoje: eni privilegirajo dobeseden prevod, drugi pa prostega. Kam spadate?

Morda se malo bolj nagibam k prostemu. Si pa v tem ne upam pretiravati, saj bi drugače ne šlo več za preprost prevod, temveč za pravo prepesnitev, ki si jo lahko dovoli samo prevajalec, ki je tudi sam pesnik.

Koliko pa poznajo Kosovela Italijani?

Imam vtis, da se na državnem nivoju še ni uveljavil, čeprav se je na primer milanska založba Bompiani neuradno že zanimala zanj. V naši deželi pa je precej poznan. Danes berejo poezijo samo »sladokusci«, ti pa Kosovela gotovo cenijo.

Barbara Ferluga

JUNIJA NA BLEDU Filmski festival na teme okolja

Bled bo junija pod predsedstvom Radeta Šerbedžije gostil prvi mednarodni angažirani filmski festival v Sloveniji. Bled Film Festival (BFF) bo poleg tekmovalnih projekcij svetovne in evropske filmske produkcije ponudil tudi priložnost za razmislek o pomenu vode in iskanju rešitev za ohranitev vodnih virov.

Prav okoljska nota je prava posebnost festivala, je na novinarski konferenci na Bledu pojasnil Šerbedžija. Festival si bo prizadeval uporabljati moč gibljevih slik za ustvarjanje boljšega sveta. »Z zagotovitvijo tega festivala ob Bledskem jezeru, takem od najlepših kotičkov na svetu, želimo biti del svetovnega ekološkega gibanja za rešitev našega planeta,« je poudaril.

Šerbedžija je prisluhnil pobudnikoma festivala Marku Gajiću in Danijelu Utješanoviću. Kot sta povedala, se jim je ideja porodila že leta 2004 in se je začela uresničevati leta 2011. »Ubrali smo novo pot, drugačno od drugih festivalov, zbrali smo dobro ekipo in začeli z delom,« je pojasnil Gajić in dodal, da danes ekipa festivala šteje že več kot 40 ljudi.

Selekcija filmov za festival, ki bo potekal od 17. do 21. junija, že poteka. Zmagovalca med 12 tekmovalnimi filmi bo izbrala tričlanska komisija pod vodstvom Danisa Tanovića, ki bo v šestih kategorijah podelila nagrade zvon želja (Wishing Bell).

GLASBA - Švicarka Rachel Kolly D'Alba na tržaški prefekturi

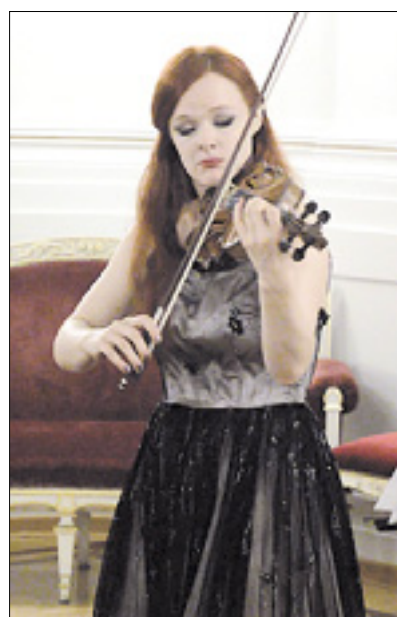
Temperamentna violinistka

Samozavestna solistka s Stradivarijevo violino in ognjemetom virtuoznosti navdušila publiko

Niz koncertov, ki jih društvo Chamber Music organizira na tržaški prefekturi, ima letos podnaslov Allegro con fuoco. Oznaka je prav lepo odgovarjala solistki, ki je oblikovala tretje srečanje, kajti švicarska violinistka Rachel Kolly D'Alba je izredno temperamentna glasbenica, ki se rada spopada z najtežjimi izzivi, strastno in ognjevito ter samozavestno.

Rdečelasa umetnica je začela svojo kariero kot dvanajstletna deklica, tri leta kasneje je že diplomirala na konservatoriju v Lausanni, nato pa se je izpopolnjevala z vrsto mojstrov, med katerimi sta tudi slovenski violinist Igor Ozim in Tržačan Franco Gulli. Talent se je razvil vzporedno z vrhunsko tehniko, ki jo dama rada razkazuje z izbiro programov, ki so pravi ognjemet virtuoznosti: Niccolò Paganini, predvsem pa Eugene Ysaie sta bila protagonista tržaškega koncerta, ki je imel kratek uvod v imenu Bacha.

Kot običajno, je avtorje uokvirila Fabiana Polli, solistka pa je želela dodati še svoje poglede ter spregovorila občinstvu v italijanščini in angleščini. Zelo svobodno, skoraj nemirno, je interpretirala Adagio iz 1. Bachove Sonate v g-molu BWV 1001, se nato dodobra ogrela s Paganinijevim Capricciom št.23, sledila je Sonata št.2 op.27 v a-molu, ki jo je Ysaie posvetil francoskemu violinistu Jacquesu Thibaudu: skladba je dokaj izvirna kombinacija dveh motivov -Preludija iz Bachove Partite v E-Duru in Dies

Rachel Kolly D'Alba

FOTODAMJ@N

Irae -, ki se pretakata in križata v visoko virtuosnih prijemih. Švicarska umetnica je dala duška svoji poustvarjalni mrzlici ter dokazala, da ji glasba belgijskega virtuozna zelo odgovarja.

Veliko ji pri tem pomaga violina, ki jo je Antonio Stradivari izdelal leta 1732: čudovit instrument, ki je v dvorani tržaške prefekture zazvenel z nezaslišano jakostjo, pa tudi zlahtnostjo, je postal soustvarjalec, ki je muziciranje dvignil na zelo ugleden nivo. Capricciu št.19 v Es-Duru je sle-

dila Sonata št.5 op.27, ki jo je Ysaie posvetil virtuozu Mathieu Crickboomu; impresionistično obarvan sončni vzhod, med katerim so se oglašali zvonovi, nato podeželski ples, je violinistka podala zelo doživeto; v njeni igri zunanji blišč prevlada nad bolj romantičnimi, intimnimi občutki, poslušalec pa se nikakor ne dolgočasi, kajti poustvarjalni naboj je vedno živ in oblikuje krepko izklesano fraziranje brez vsakršnega oklevanja.

Ognjevito je zazvenel tudi Paganinijev Capriccio št.20, program pa je sklenila Ysaieva Sonata št.3 op.27 v d-molu, ki je posvečena Georgeju Enescu. Dramatična balada je napolnila dvorano z bogatim zvokom Stradivarke, ki jo je umetnica napela do skrajnih zvokov: aplavzi so se vsuli zelo navdušenemu ter iztržili so dodatek Ravelovo Tzigane: temperamentno in samozavestno je violinistka zaključila svoj nastop, umetniški vodja društva Chamber Music Fedra Florit pa je pred zadnjim koncertom, ki ga bo 18. aprila oblikoval Polifonski zbor iz Rude pod vodstvom Fabiane Noro, povabila občinstvo na spominski večer, ki bo 16. aprila, eno leto po smrti, posvečen tržaškemu pianistu in pedagogu Dariu De Rosi: v Mali dvorani gledališča Verdi ga bosta oblikovala Trio Debussy in Ars Trio, dva se-stava, ki sta se izpopolnjevala pri pokojnemu mojstru ter osvojila mednarodno nagrado Tržaškega tria.

Katja Kralj

KONCERTI - V FJK V Vidmu Allevi in Nomadi, v Trstu Elisa

Marca se bo kakovostna glasba trikrat dotaknila Furlanije Julijske krajine.

GIOVANNI ALLEVI - V torek, 25. marca, bo v videmskem gledališču v sklopu italijanske turnee Piano Solo Tour 2014 nastopil kontroverzni Giovanni Allevi. Italijanski pianist in skladatelj, ki je s svojimi nastopi navdušil, a tudi sprožil vrsto kritik. Allevi se ima za izvajalca sodobne klasične glasbe, a mnogi mu očitajo, zlasti v svetu tradicionalne klasične glasbe, da želi to prestižno glasbeno zvrst nekako znižati na nivo navadne pop glasbe. Za druge pa je ravno ta njegova želja, da bi klasično glasbo približal »masi« oziroma povprečnemu glasbenemu poslušalcu, njegova največja zasluga. Glede na njegove uspehe in priznanja okoli po svetu je njegova morda marketinška poteza vsekakor nadvse uspešna. Tudi v Vidmu bo njegovemu nastopu gotovo prisostvovala polna dvorana. Vstopnice za Allevijev nastop (s pričetkom ob 21. uri) so na voljo v predprodaji po sledečih cenah: zlati parter 46,00 €, oštevilčeni parter 40,25 €, prva galerija 34,50 €, druga galerija 28,75 €, tretja galerija 23,00 €.

NOMADI - Ravno tako v videmskem gledališču Teatro Nuovo Giovanni da Udine, bo nastopila ena izmed zgodovinskih italijanskih skupin I Nomadi. In to le dan po Alleviju, to se pravi v sredo, 26. marca (s pričetkom ob 21. uri). Za vse, ki niso že nekaj let v živo poslušali skupine, ki je nastala v glasbeni »prazgodovini«, to se pravi leta 1963, bo to priložnost prisluhniti novemu pevcu skupine Cristianu Turatu, ki je leta 2012 nasledil Danila Sacca. V sklopu Turnee Live tour 2014 bodo Nomadi, kot je to navsezadnje primerno za skupino s takim imenom, prepotovali cel ape-ninski polotok. Na njihovih koncertih pa lahko občinstvo opravi glasbeno potovanje preko zadnjih petih desetletij italijanske glasbe. Cene vstopnic v predprodaji: parter 40 €, prva galerija 34,50 €, druga galerija 31 €, tretja galerija 23 €.

ELISA - Tržiška pevka Elisa Toffoli, bolje znana kot »Elisa«, se vedno rada vrača v rojstne kraje, kjer jo vsakič sprejmejo z velikim navdušenjem. Njeni koncerti so vselej dobro obiskani, saj je Elisa postala simbol kakovostne glasbe. Gotovo bo tako tudi v soboto, 29. marca (s pričetkom ob 21. uri), ko bo nastopila v športni palači PalaTrieste - Cesare Rubini v Trstu. Oktobra lani je izšel njen osmi izvirni album z naslovom L'anima vola. Gre za njeno prvo delo v celoti v italijanščini, saj je doslej Elisa pretežno uporabila angleški jezik, s katerim je zaslovela ne samo v Italiji. V italijanščini je njena največja uspešnica Luce (Tramonti a nord est), s katerim je leta 2001 slavila na festivalu italijanske popevke v Sanremo. Album L'anima vola je naletel na odobravanje občinstva in se je po enem samem tednu zavihtel na vrh najbolj prodanih albumov v Italiji. Sedmega marca se je v Coneglianu začela turneja »L'anima vola«, na kateri Elisa predstavlja uspešnice iz zadnjega albuma, a ne samo. Tudi v Trstu bo Elisa posvetila posebno pozornost novim hitom. Vstopnice dobite v predprodaji po sledečih cenah: stojišče 36,80 €, zgornja oštevilčena tribuna 51,75 €, zgornja oštevilčena tribuna 57,50 €, spodnja stranska oštevilčena tribuna 63,25 €, spodnja sredinska oštevilčena tribuna 69,00 €. (I.F.)

GORICA-SOVODNJE - Nepričakovan zastoj projektov za ovrednotenje letališča

Konzorcij brez koncesije, Enac zahteva več denarja

Nad načrti za preporod letališča na goriških Rohaj, za katere je še pred nekaj meseci kazalo, da se bodo kmalu uresničili, se zgrinjajo črni oblaki. Namesto koncesije, na katero je računal, je namreč konzorcij Amedeo Duca D'Aosta v prejšnjih tednih po pošti prejel nepričakovano »klofuto«: ustanova za civilno letalstvo Enac je nenadoma zaostrila finančne pogoje, pod katerimi bi bila pripravljena izdati nujno potrebno dovoljenje, konzorciju pa se te zahteve - cena bi bila namreč desetkrat višja od dogovorjene - ne zdijo upravičene.

»Računali smo, da nam bo ustanova Enac pred koncem februarja končno izdala avtorizacijo za upravljanje celotnega območja letališča z izjemo pristajalno-vzletne proge, za katero ima koncesijo združenje Duca D'Aosta. Da nam bodo prižgali zeleno luč, smo pričakovali na podlagi večmesečnega dogovarjanja, uradnih dopisov in zapisnikov sej konference za letališke storitve, ki jih je vodil sam direktor ustanove Enac za Triveneto Bonato; menili smo, da bomo koncesijo dobili pred njegovo upokojitvijo. Njegov zadnji dan na čelu ustanove Enac je bil 28. februar, namesto koncesije pa smo prejeli pismo, v katerem so nam pojasnili, da nam dovoljenja ne morejo več izdati pod pogoji, o katerih smo se lani dogovarjali. V pismu se sklicujejo na okrožnico ustanove Enac iz Rima. Le-ta je na podlagi posvetovanja z agencijo državne posesti ocenila, da bi morali za pridobitev koncesije plačevati ustanovi Enac polno najemnino - 140.000 evrov letno -, medtem ko smo se prej dogovorili o 14.000 evrih letno,« je pojasnil član upravnega sveta konzorcija in sovoedenjski občinski odbornik Erik Petejan ter poudaril, da si je upravni svet v zadnjem letu in pol veliko prizadeval, da bi si koncesijo lahko zagotovil po nižji ceni in tako lažje uresničil cilje, ki si jih je zastavil. Kratkoročni projekt je obnova vhoda na letališče in tamkajšnjega objekta nekdanjega nadzornega stolpa, ki je v zelo slabem stanju, tem delom pa bi sledili še drugi ukrepi za razvoj letališkega območja. »Delniško družbo Amedeo Duca D'Aosta smo spremenili v konzorcij ravno iz tega razloga,« je spomnil Petejan in pristavil, da je po spremembi delniške družbe v neprofitno ustanovo morala iz nje izstopiti tudi družba Friulia: »Člani so zdaj samo javne ustanove, kar bi moralo zagotavljati ugodnejše pogoje za pridobitev koncesije.«

Upravni svet je na pismo nemudoma odgovoril in prosil za pojasnila, odgovora pa še ni prejel. »V pismu smo utemeljili, zakaj imamo pravico do nižje najemnine, ob tem pa smo tudi izpostavili, da smo si s spremembo družbe v konzorcij odprli pot do prispevkov, ki jih je goriška Trgovinska zbornica že dala na razpolago za razvoj letališkega pola. Če bi ostali delniška družba, bi prošnje za prispevek iz Goriškega sklada namreč ne mogli vložiti. Sprašujemo se, ali je ustanova Enac upoštevala javni interes oz. dejstvo, da sestavljajo naš konzorcij izključno javni subjekti, hkrati pa nam ni jasno, ali veljajo enako strogi pogoji tudi za koncesije, ki so jih na območju mirenškega letališča že prejele druge organizacije,« je povedal Petejan, po katerem je konzorcij že vzpostavil stik z novo direktorico ustanove Enac Roberto Carli, na uraden odgovor pa še čaka. (Ale)

Podrtja na goriških Rohaj

BUMBACA

TRŽIČ - Sorodniki so ga pogrešali od četrta

V kanalu De Dottori odkrili truplo 76-letnega moškega

V kanalu De Dottori v Tržiču so včeraj odkrili truplo 76-letnega Franca Marussija iz Ronk, ki so ga sorodniki pogrešali od četrta zvečer, ko so prijavili njegovo izginotje. Moškega so med iskalno akcijo, pri kateri so s silami javnega reda sodelovali gasilci, našli v vodi kanala na območju San Polo, v bližini železniškega prehoda in ostankov antične cerkvice.

Trupla niso mogli takoj izvleči iz vode, saj je ostalo vklebeno med žicami in ograjami male centrale, ki ureja pretok vode v kanalu. Na prizorišču

so ob gasilcih bili tudi karabinjerji iz tržiškega poveljstva in iz postaje v Ronkah ter gasilci potapljači iz Trsta, ki so po prihodu sodnega zdravnika več ur po odkritju izvlekli truplo moškega iz vode. Sile javnega reda so takoj izključile, da je šlo za nasilno smrt. Šlo je torej za nesrečo ali dejanje obupa. Franco Marussi je stanoval v Ulici Rossini v Ronkah in ni bil poročen. Istovetnost trupla so včeraj popoldne potrdili nekateri bližnji sorodniki, ki so Marussija pogrešali od četrta popoldne.

Kraj najdbe trupla

BONAVENTURA

TRŽIČ - Trk v Ulici Carducci

Ranjeni voznici

Za nesrečo naj bi bil odgovoren tretji voznik, ki pa je pobegnil s kraja

Dve ženski sta bili huje ranjeni v nesreči, ki se je zgodila včeraj zjutraj na križišču med ulicama Marziale in Carducci v Tržiču. Trčila sta dva avtomobila - Citroen C1 in Peugeot 305 -, zdi pa se, da je bil v nesrečo vpleten še tretji voznik, ki je nezgodo povzročil in nato pobegnil. Leta naj bi se z neznanim vozilom peljal po Ulici Marziale proti Ulici Carducci, na križišču pa je upočasnil in se ustavil, ko je bil prednji del njegovega avtomobila že sredi desnega voznega pasa Ulice Carducci. Po njem se je proti Drevoredu San Marco peljala voznica avtomobila Citroen, ki je pred sabo kar naenkrat zagledala avtomobil. Ženska se je prestrašila in zavila proti nasprotnemu voznemu pasu, po katerem je vozil avtomobil znamke Peugeot. Ženska, ki je sedela za volanom, se je prav tako prestrašila, trčila v parkiran avto ter nato zasedla nasprotni vozni pas, kjer se je silovito zaletela v avtomobil Citroen. Mimoidoči so poklicali rešilno službo 118, ki je poškodovani ženski odpeljala v tržiško bolnišnico. Na prizorišče so prišli tudi redarji, ki preučujejo okoliščine nesreče.

Avtomobila po nesreči

BONAVENTURA

ŠTANDREŽ - Sweet

Sindikati so žogo podali deželi

Zaskrbljujočemu položaju delavcev štandreške tovarne Sweet, ki bi lahko z aprilom ostali brez dela in brez dopolnilne blagajne, je bilo posvečeno srečanje med sindikati in deželno odbornico za delo Lore-dano Panariti, ki je potekalo v četrtek na se-dežu dežele Furlanije Julijske krajine. Kot je Primorski dnevnik že poročal, je tovarna v Gregorčičevi ulici, ki je lani poleti šla v stečaj, še vedno brez kupca, petdesetim delavkam in delavcem pa se bo konec marca iztekla dopolnilna blagajna.

V prejšnjih mesecih se je za prevzem tovarne in ponoven zagon proizvodnje čokoladnih izdelkov zanimala družba Walcor iz Cremona, ki si je decembra, kot so nam potrdili nekateri delavci, tudi ogledala proizvodne prostore. Vse je kazalo, da se bo zgodba srečno končala, sredi prejšnjega tedna pa so zaposleni in sindikati doživeli hladno prho: podjetniki iz Lombardije so se prevzemu nenadoma odpovedali, na obzorju pa ni nobenega drugega potencialnega kupca, kar pomeni, da čaka delavce po 28. marcu mobilnost.

»Srečanje s Panariti je bilo informativnega značaja, odbornici smo v bistvu le orisali nastali položaj. Dežela bo zdaj stopila v stik s stečajnim upraviteljem in preverila, ali se je morda še kakšno drugo podjetje zanimalo za prevzem tovarne Sweet,« je povedal predstavnik sindikata UIL Andrea Di Giacomo, po katerem bodo sedaj sindikati počakali, da jih dežela ponovno skliče. »Žogo smo podali politiki. Dežela mora preveriti, ali obstajajo pogoji, na podlagi katerih bi lahko delavci dobili izredno dopolnilno blagajno. Zadeva ni enostavna, saj bi bilo treba v zelo kratkem času najti podjetje, ki bi se zanimalo za odkup tovarne,« je pojasnil Luciano Sartori iz sindikata CGIL Filcam. Ob njem in Do Giacomu se je srečanja na deželi udeležila tudi Michela Marson iz sindikata Fai Cisl: »Upamo, da bodo delavcem lahko na kakšen način podaljšali dopolnilno blagajno in da bo dežela uspešnejša od stečajnega upravitelja.« (Ale)

TRŽIČ

Še ena tragedija obupa

Poklical je policijo in sporočil, da si bo vzel življenje. Še isti hip je to tudi storil. Njegovi družinski člani so tedaj bili doma, spali so in se niso zavedeli tragedije, ki se je dogajala v stanovanju v šestem nadstropju stanovanjskega bloka v Ulici IV Novembre v Tržiču. Za usodni korak v smrt se je odločil 67-letni moški, državljani Irana, ki se je priselil v Tržič. Po navajanju policije je bil huje bolan, kar je bilo morebiti vzrok brezizhodnega obupa. Življenje si je

vzel včeraj navsezgodaj; truplo je še nekaj časa ostalo na pločniku, sredi ulice, ki je bila tedaj že hrupna. Po prihodu službe 118 in policije ga je usmiljena roka prekrila z rjuho in ga zavarovala pred pogledi mimoidočih in radovednežev. Za moškega ni bilo pomoči, bil je na mestu mrtev, je ugotovilo zdravstveno osebje, policisti pa so potrdili, da je šlo za samomor in da ni nobena druga oseba vpletena v tragedijo priseljenca, ki ni več našel razlogov za življenje. Kraj so ogradili in truplo nesrečneža odpeljali šele tedaj, ko si ga je ogledal sodni zdravnik.

Glasbena pravljica

PETER IN VOLK

Igra: Franko Korošec

Nastopil bo zbor otroškega vrtca
»Pikapolonica« iz Pevme

Jutri, nedelja 23. marca 2014 ob 11. uri
Kulturni dom Gorica - ul. I. Brass, 20

Vstopnina le 2 evra

SOVODNJE - Rubijski grad

Prenove ni še konec, vendar tudi gradnja pred pol tisočletja ni potekala bliskovito

V parku in neposredno pred pročeljem Rubijskega gradu sem pred tem četrtkom bil pred skoraj desetletjem ob zaključku dvodnevne pohoda Petih gradov - od Predjamskega čez Nanos, mimo Vipavskega, čez griče do Rihemberškega gradu, čez Trstelj do Mirenskega in končno do Rubij (65 kilometrov). Že tedaj so dela potekala in se nato nadaljevala do današnjih dni. Predvčerajšnjim sem v povsem drugačnih pogojih, tako rekoč v kravati, stopil mimo kipa Primoža Trubarja v grajski park. Površin s takšno oznako je za več kot tri hektarje, vzhodno in južno od njega pa je trideset hektarjev gozda z jasami in gmajno namenjenih lovu.

Zaradi dejavnosti z obiski in ogledi, ki potekajo danes in jutri, so dostop do glavnih grajskih vrat posuli s snežno belimi kamenčki. Spodnji del parka je urejen in zaradi zgodnje pomladi iz njega že puhtijo rastlinske vonjave. Pogled pa nam pritegne grajsko pročelje z dvema vogalnima stolpoma, druga dva je slutiti na vzhodni strani prenovljene zgradbe. Prenove ni še konec, a tudi gradnja pred pol tisočletja in kasneje ni potekala bliskovito. Predaje in lastništva so opisane v knjizici, ki jo je izdalo združenje FAI vzporedno z ovrednotenjem nekaj stoletij zgodovine Sovodenj, Rubij, Gradišča in deloma Tolmina ter Gorice.

SedANJI lastnik, Venceslav Černic, me je sprejel pred sončnim zatonom ob robu parka, ki sva mu posvetila svojo pozornost. Med gradbenimi deli je moj gostitelj ves čas pozorno spremljal dogajanja in skrbno odločal, katero drevo posekati - število takšnih je zelo omejeno - in kako ohraniti ostala. Nekatera so stara več kot stoletje. Sedaj so opazni tudi obris okrasnega vrta, saj je večina njegovih obodnih zidov že zgrajenih in v zgornjem delu je viden bazen v skladu z nekdanjo namestitvijo.

Nato sva vstopila v sam grad, ki v pritličju že razpolaga z razsvetljavo, in začel se je ogled številnih prostorov, ki so spodaj bili in so tudi sedaj namenjeni obiskovalcem. V polovici izmed njih so nameščena mrežna stojala, na njih pa je razstavljeno gradivo od prazgodovinskih gradišč (Brestovec) mimo portretov stanovalcev gradu do zadnjih panojev, ki prikazujejo potek obnove. Ta je postopna in vztrajna. Zanj se Černic, ki sicer biva na Vrhu, zavzema in ji sledi že vrsto let skupaj z arhitektom in gradbinci, ki prihajajo iz vrst navadnih zidarjev ali pa so visoko specializirani, pravzaprav edinstveni oblikovalci obojnih opečnih ali kamnitih stropov.

V notranjosti je v treh etažah in štirih stolpih 1850 kv. metrov površin. Zelo je vse razčlenjeno, še ne dokončani a že obli-

kovani prostori z izdelanimi kamnitimi ali lesenimi stropi so primerni tako za konferenčna druženja kot za bivališče, razstavne niše ali razgledišča v smeri Brd, Trnovske planote do Čavna in Kucija. Vseh prostorov je okrog štirideset; kjer si ogledovalci najmanj pričakujejo, je za vogali še kakšna niša z ličnim okencem ali obrambno lino, ki je v današnjem času seveda zgolj okrasna, a daje stavbi grajski videz. Opaziti je protipotresne gradbene pristope, vsa okna imajo že oknice in šipe, nikjer pa ni še poda. Brez dvigala ne bo šlo in zanj bodo uporabili nekdanji prikrito stopnišče, ki se ga je posluževala služinčad.

Razmišljanje, čemu bodo namenjeni različni prostori, je še odprto. Potrebno je biti miselno in podjetniško zelo prožni ter slediti srednjeročnim dogajanjem in slutnjam. Nič ni več tako predvidljivo, kot je bi-

Rubijski grad (zgoraj), peč in obočni strop (levo)

FOTO A.R., V.Č.

DNEVI FAI

Rubije in Brestovec

Rubijski grad in Brestovec sta letošnji prizorišči pobude »Pomladni dnevi«, ki jih sklad za okolje FAI že vrsto let prireja tudi na Goriškem. Pomladna dneva bosta potekala danes in jutri, udeležence pa bodo med ogledom vodili dijaki goriških višjih srednjih šol. Poskrbljeno bo tudi za vodene ogled v slovenskem jeziku, ki so jih zaupali šestim dijakom liceja Trubar in zavoda Zois. Udeleženci bodo lahko izbirali med dvema možnostma: kdor ima na razpolago manj časa, si bo ogledal izključno grad, ostali pa bodo po graščini lahko obiskali še vojaške prehode, strelske jarke in topniško kaverno na Brestovcu. Vodeni ogledi gradu bodo trajali približno eno uro in bodo tako danes kot jutri potekali med 9. in 17. uro. Približno tri ure in pol pa bodo trajali vodeni ogledi ostalin na Brestovcu, ki bodo na sporedu vsakih dvajset minut. Prvi ogled se bo začel ob 9. uri, zadnji pa ob 14. uri.

lo pred desetletjem. Poti nazaj ni, zadovoljstva pa sicer izvirajo iz vsake posamezne opravljene delovne faze. Projektni zalogaj je velik, a mora pa potekati brez hlastanja in s pripravljenostjo na preusmeritve. Kar je nesprenljivo, so arhitektonske zasnove.

Ko je gospodar že v mraku zapiral grajska vrata in sva se pripravljala na odhod, je skozi park prišla hčerka Nataša z vnučko. Na simbolni ravni sem to zaznal kot potrditev, da se bo sanja o oživiljanju Rubijskega gradu nadaljevala. Po stoletjih germanskih in romanskih nosilcev tiste lastnine so se vloge toliko spremenile, da ima ključ grajskih vrat pripadnik tistega prebivalstva, ki ob Vipavi in na Krasu živi stoletja in se je dokončno rešilo najprej tlačanstva, nato najemništva in končno tudi kulturne odvisnosti.

Aldo Rupel

VIPAVSKA DOLINA - Ponovna prodaja

Dvorec Zemono v nizozemskih rokah

Dvorec Zemono je bil ena od poletnih rezidenc goriške družine Lantieri

FOTO K.M.

Dvorec Zemono v Vipavski dolini ima novega lastnika. Svetovno znani vipavski gostinec Tomaž Kavčič ga je prodal nizozemskemu finančnemu holdingu TVPD. »Na dvorcu Zemono se nič ne spreminja, vse ostaja enako, gre samo za reprogram finančnih sredstev, vse je na rejevano v dobro dvorca Zemono,« je večeraj za Primorski dnevnik zagotovil Kavčič, ki v kletnih prostorih dvorca vodi uspešno gostilno Pri Lojzetu.

Renesančni dvorec Zemono - bil je ena od poletnih rezidenc goriške modrokrvne družine Lantieri - je Kavčič od ajdovske skupine Mlinotest odkupil konec leta 2012. Potem, ko so se v ajdovskem Mlinotestu, katerega hčerinska družba Finholding je lastnica dvorca, odločili, da ga prodajo, so si ga že ogledovali ruski potencialni kupci in bojazen, da bo dvorec v

zasebnih rokah postal nedostopen, je bila še kako na mestu. Novi lastnik Kavčič je tedaj zagotavljal, da bo vipavski arhitekturni biser kljub zasebnemu lastništvu še vedno odprt za javnost. In tudi po tej novi prodaji naj se v zvezi s tem ne bi nič spreminjalo, je večeraj zatrdil.

TVPD Holdings je v zadnjem desetletju že peti lastnik dvorca Zemono. Do leta 2005 je bila lastnica dvorca tovarne pohišva Lipa. Ko je leta 2005 propadla, je dvorec, ki velja za edini primer polidonske profane arhitekture na Slovenskem, prevzel Vipa Holding, za njim pa družba Finholding, ki je hčerinska družba ajdovskega Mlinotesta. Finholding je dvorec zaradi težkih gospodarskih razmer opredelil kot poslovno nepotrebno nepremičnino in je začel iskati kupca zanj. Konec leta 2012 ga je torej kupil Kavčič. (km)

GORICA - Med ulicama Faiti in Bona

Konec leta bo na voljo 31 novih parkirnih mest

Med ulicama Faiti in Bona v Gorici naj bi se letos poleti končno začela dela za ureditev novega parkirišča, na katerega čakajo prebivalci Sv. Ane že celih 15 let. V petek, 4. aprila, bodo na goriški občini odprli kuverte s ponudbami podjetij, ki so se prijavila na razpis za izbiro izvajalca. Izključna cena je 465.000 evrov, dela pa bodo trajala nekaj mesecev. Konec leta naj bi torej bilo med omenjenima ulicama, kjer bodo posadili tudi drevesa in obnovili razsvetljavo, na voljo 31 novih parkirnih mest. O parkirišču je govor že od leta 1999. Takrat so pripravili predhodni načrt za večnadstropno parkirišče, za gradnjo katerega bi potrebovali 1.797.000 evrov. Leta 2004 so se na občini premislili in se odločili za gradnjo navadnega parkirišča, načrtovanje pa je zaradi raznih zapletov trajalo več let.

Zaraščeni travnik, kjer bo nastalo parkirišče

BOMBACA

GRADIŠČE - Sprožil se je alarm trgovine

Neuspeli vlom

Osumljenca prijeli z vlomilskim orodjem - Trije hrvaški državljani prišli krast po Goriški

Karabinjerji iz Gradišča so prijeli 46-letnega M.M., sicer italijanskega državljan, ki je imel pri sebi vlomilsko orodje in opremo za maskiranje.

Ko se je sredi noči s četrtka na večerajšnji dan sprožil alarm trgovine SME v Gradišču, sta na kraj odhiteli karabinjerski patrulji; ugotovili so, da je bila trgovina tarča vloma, ki pa se ni obnesel. Kmalu zatem so v neposredni bližini ustavili moškega; med osebno preiskavo so pri njem našli razno vlomilsko orodje (dleta, ščipalne klešče in vijačno dvigalo), poleg tega pa še rezilo in električno svetilko; »izdalo« ga je tudi pokrihalo za maskiranje obraza. Zoper 46-letnega osumljenca so karabinjerji vpisali kazensko ovadbo zaradi posesti vlomilske opreme in ga izpustili na prostost. Pred nekaj dnevi so sodnim oblastem prijavili tri Hrvatke, ki naj bi prišli v Italijo krast po goriških podjetjih.

Zaseženo vlomilsko orodje

ŠTANDREŽ - Sonja Macuz je imela štirideset let

Zgled upanja tudi v brezupu

Zapušča moža, še nedorasla otroka ter brata in sestro

Ko smrt udari sredi najlepših let, vrh tega še v družino z nedoraslimi otroki, kateri se ne bi smela približati, nihče med nami ne more ostati ravnodušen. Še huje je, ko imamo v očeh mladi obraz, ki ga je bolezen najprej zdelala in nato na njem za vedno ugasnila življenje. Čeprav je danes dan neizmerne žalosti, nam bo Sonja Macuz ostala v spominu zaradi svoje življenjske sile in upora proti boleznim tudi tedaj, ko se je njeno zdravstveno stanje brezizhodno slabšalo. To je njena najbolj dragocena zapuščina vsem tem, ki so ji stali ob strani in se od nje učili upanja kljub brezupu.

Ko je v četrtek sredi dopoldneva umrla v sobi goriške bolnišnice, je imela Sonja komaj štirideset let. Rojena je bila v Gorici 9. novembra 1973. Pred njo sta se v družini Ivana Macuza in njegove žene Modeste že rodila Diego (1967) in Suzi (1971). Niso še vstopili v odrasla leta, ko jih je prizadela očetova smrt. V dekliskih letih je Sonja bila skavtinja, nekaj časa je spremljala Olympio, v športu se je preizkusila kot ritmična telovadka in lokostrelka. V Gorici je obiskovala slovenske šole: po osnovni šoli nižjo srednjo šolo Ivan Trinko in višješolski zavod Žiga Zois. Zčasno pogodbo se je zaposlila na Kmečki banki, a jo je morala pod komisarso upravo zapustiti. Tudi tedaj je odreagirala s pozitivno silo, ki jo je nosila v sebi in zaradi katere so jo imeli ljudje posebno radi. Nekaj časa je delala v taj-

ništvu štandreškega športnega društva Val, nakar je uspešno opravila natečaj za zaposlitev na Čedajski banki. Delovno mesto je za krajši čas dobila na bančni podružnici na Čedajskem, nato pa so jo premestili v bančno agencijo na Korzu Italia v Gorici. Delala je še do lanskega junija, tudi med mučnimi terapijami, le da so ji moči to dopuščale.

Z Damjanom Lutmanom je stopila v zakon 7. septembra 2002 v svetoivanski cerkvi v Gorici in se preselila v možev rodni Štandrež, kjer sta v Ulici Montegrappa pripravila dom za svojo družino. Povila sta najprej Erika, danes devetletnega fantiča, in Saro, danes šestletno dekletce; otroka obiskujeta v Štandrežu osnovno šolo Fran Erjavca. »Zanju se je Sonja razdajala, zanju bi dala življenje,« nam je zaupal mož Damjan, ki z očetom upravlja mehanično delavnico v Štandrežu, poznan pa je tudi v športnih krogih zlasti zaradi nastopanja v odbojgarskih ekipah Vala in Soče. Sonja je imela posebno veselje za vrtnarstvo, za izlete v naravi, za hojo v gorah. Ko je leta 2009 nastopila bolezen, sta ji postala otroka prvi razlog kljubovanja in oklepanja življenja. »Tedad se je še bolj približala štandreški skupnosti in skupnost njej, tudi v molitvi,« nam je povedal župnik Karel Bolčina, ki se je spominja živahne, temperamentne, ljubeznive.

Po smrti mame Modeste pred štirimi leti so bili Diego, Suzi in Sonja še tesneje povezani. V bratu in sestri je

Sonja Macuz

imela Sonja oporo tudi v najhujših trenutkih. Ko so jo pred tremi tedni sprejeli v bolnišnico, je bila Suzi ob njej malodane dan in noč. »Ni izgubila upanja. Še pred nekaj dnevi sva skupaj načrtovali prihodnost. Kar koli je počejala, je bila vsa v tem, z dušo in telesom,« zna povedati Suzi. »Bila je radodarna, tudi zato je bila njena roženica podarjena za presaditev«, dodaja Diego.

Sonjin pogreb bo danes. Žalni spreved bo ob 9.50 krenil iz goriške bolnišnice, ob 10. uri bo maša v štandreški cerkvi, sledil bo pokop na vaškem pokopališču. (ide)

NOVA GORICA Utihnil pošten in kritičen glas Irene Turel

IRENA TUREL

FOTO P.N.

V svojem 62. letu je v Novi Gorici preminila dolgoletna novinarka Primorskih novic Irene Turel. Doma je bila iz Volčje Drage, osnovno šolo je najprej obiskovala v Bukovici, nato v Šempetru pri Gorici. Na študijsko pot se je podala v Ljubljano, na tedanje Fakulteto za sociologijo, politične vede in novinarstvo, kjer je izbrala prav novinarsko smer.

Novinarstvu je posvetila tri desetletja, natančno in pronicljivo je spremljala dogodke predvsem v novogoriški mestni občini. Bralcem se je vtisnila v spomin kot pošten in kritičen glas. Svojci, prijatelji in sodelavci se bodo od Irene Turel poslovili danes ob 15. uri na pokopališču v Bukovici. Zара pokojnice bo uro pred pogrebom v mrliški vežici. (km)

GORICA - Nagradili udeležence natečaja Glas ženske

»Hvala bogu, da je kriza«

V nabito polni dvorani skoraj izključno ženska publika

BUMBACA

»Hvala bogu, da je kriza, hvala bogu, da je, še enkrat imam možnost izbire«. S takimi in drugačnimi izjavami so žirijo letošnjega literarnega natečaja Glas ženske prepričale junakinje spisov, ki so jih včeraj nagradili v dvorani palače Attems Petzenstein na goriškem Kornu. Rdeča nit letošnjega natečaja, ki ga goriška pokrajina že vrsto let prireja s prispevkom Fundacije Goriške hranilnice in v sodelovanju z občino Nova Gorica, je bila beseda »kriza« v svojih najrazličnejših pomenih, od gospodarskih okoliščin do osebnih, filozofskih, političnih in vrednotne krize.

Žirija, ki so jo sestavljale Bianca Della Pietra, Patrizia Artico, Kenka Lekovich, Tatjana Rojc in Marjeta Kranner, je letos ocenila kar 148 prispevkov, od teh je bilo 58 napisanih v slovenščini. V kategoriji starejših od 30 let je prvo nagrado za slovenski jezik prejela Nina Drstvenšek iz Nove Gorice. Priznanje je prejela Martina Pavlin iz Šempasa, med italijanskimi spisi pa si prvo nagrado delita prispevka Chiare De Santi in Jolande D'Ossvaldo. Dveh priznanj sta bili deležni tudi skupina Teatro donna iz Gradeža in Sibilla

Pinocchio. Med dijakinjami je nagrado za slovenski jezik prejela Tjaša Tonja iz Nove Gorice, prvo nagrado za italijanski jezik pa so »ex aequo« podelili Giulii Bertogna in Fiorelli Cuocci. Nagrado za najboljše slovenske prispevke po šolah so prejele Deborah Nicole Repovš (klasični licej Trubar), Ivana Cotic (humanistični licej Gregorčič), Mihaela Devetak (trgovski tehnični zavod Zois) ter dijakinje petih srednjih šol v Novi Gorici in Ajdovščini (Erika Milutinović, Laura Pipan, Mateja Felc, Manuela Kodolja in Eva Bizjak), med avtoricami najboljših spisov v italijanskem jeziku po šolah pa so bile tudi dijakinje zavoda Zois Petra Marassi, liceja Trubar Ivana Nanut in družboslovnega liceja Gregorčič Ilaria Bergnach. Nagrado žirije so izročili Eleni Caliori in Beatrice Bobig. Slovenske podelitve so se udeležili predsednik pokrajine Enrico Gherghetta, novogoriška mestna svetnica Darinka Kozinc, predsednik Fundacije Goriške hranilnice Gianluigi Chiozza, pokrajinska odbornica Ilaria Cecot, svetovalka za enake možnosti Fulvia Raimo in predsednica pokrajinske komisije za enake možnosti Elisabetta Medeot. (Ale)

Lista Tsipras v Gorici

V baru Le porte d'Europa v Tržaški ulici v Gorici bo danes ob 17. uri srečanje v organizaciji goriškega odbora, ki podpira Listo Tsipras na evropskih volitvah. Odbor, ki ga sestavljajo Anna Di Gianantonio, Vito D'Alò, Paolo Zuliani, Roberto Criscitiello, Marzia Paoluzzi, Paolo Del Ponte in drugi, bo predstavil program in kandidate na listi, ki podpira Alexisa Ciprasa.

Slani zdravniški pregledi

Tržaški podžupan Omar Greco in predsednik tržiške konzulte za šport Roberto Abram sta pisala goriškemu zdravstvenemu podjetju. Direktorja opozarjajo težave, ki jih bo športnim društvom ustvarila podražitev zdravniških pregledov za polnoletne tekmovalce. Zanje je bilo treba še do pred kratkim plačati 31 evrov, po novem pa je treba odšteti kar 52,15 evra.

Planinec poškodovan

Sredi včerajšnjega dopoldneva se je planinec poškodoval na Gradiški turi pri Vipavi. 55-letnemu moškemu iz Škofje Loke se je pri hoji na stezi pod plezalno steno Gradiška tura spodrsnilo, tako da si je huje poškodoval nogo. Na pomoč so mu priskočili gorski reševalci, na zdravljenje so ga odpeljali v šempetrsko bolnišnico.

GORICA - Uslužbenci konzorcija Connecting People

Lačni in brez plač

Protestni shod pred prefekturo - 70 delavcev v presežku po zaprtju centra CIE

Kakih trideset uslužbencev konzorcija Connecting People iz Trapanija, ki upravlja center za proslilce azila CARA v Gradišču, je včeraj dopoldne demonstriralo pred palačo prefekture na Travniku. Protestni shod s transparenti in zastavami sindikatov so priredili, ker od decembra ne prejajo plač. S tem v zvezi razlagajo, da konzorcij ni opravil potrebnih upravnih korakov, ki bi omogočili izplačevanje na osnovi dopolnilne blagajne za 70 delavcev v presežku po zaprtju centra za identifikacijo CIE v Gradišču. Na transparentih sta bila zgovorna napisa »Lačni smo« in »Prepoved stavke«. Sindikati opozarjajo, da je položaj delavcev vse bolj neznosen in da je bila kršena njihova pravica do stavke, kritični pa so tudi do »molka prefekture«.

Protestniki na goriškem Travniku

BUMBACA

VATIKAN - Gianni Rijavec srečuje verske osebnosti

Papež Frančišek prejel ogenj miru s Trnovega

S papežem Frančiškom se je v Vatikanu srečal glasbenik in ustanovitelj Mednarodne mirovniške fundacije Beli golob, Gianni Rijavec s Trnovega pri Gorici. Papežu je izročil laternico iz porcelana z ognjem miru in ljubezni, ki sicer gori v Rijavčevem domačem kraju, in figurico Peace boy - Dečka miru. Po glasbenikovih besedah je papež dejal, da je Peace boy točno to, kar danes svet nujno potrebuje - prijateljstvo, mir in sožitje.

Laternico iz porcelana avtorja Iva Kisovca so iz Rijavčevih rok že prejeli papež Benedikt XVI., poglar armenske pravoslavne cerkve Garegin II. v Erevanu in poglar srbske pravoslavne cerkve Irenej v Beogradu, v preteklosti pa sta ga na zasebni avdijenci sprejela papež Janez Pavel II. in vodja tibetanskih budistov Dalaj Lama. (km)

Gianni Rijavec izroča laternico papežu Frančišku

Za začetek Torino - Livorno

Devetindvajseti krog A-lige se bo začel z današnjim dvobojem med Torino in Livornom (18.00), nato se bosta pomerila Chievo in Roma (20.45). Jutri: Parma - Genoa, Bologna Cagliari, Inter - Atalanta, Sampdoria - Verona, Udinese - Sassuolo, Napoli - Fiorentina (18.30), Catania - Juventus, Lazio - Milan (obe 20.45). Vrstni red: Juventus 75, Roma 61, Napoli 58, Fiorentina 48, inter 47, Parma 46, Lazio 41, Verona 40, Atalanta 37, Torino 36, Milan in Genoa 35, Samdoria 34, Udinese 31, Cagliari 29, Chievo in Livorno 24, Bologna 23, Sassuolo 21, Catania 20.

EA7 Milano korak od četrtfinala

EA7 Emporio Armani je v Milanu premagal Anadolu Efes s 76:69. S tem je potrdil drugo mesto v skupini in si je tri kroge pred koncem drugega dela Top 16 skoraj matematično zagotovil nastop v četrtfinalu evrolige. Najboljši strellec Milančanov je bil Jerrells, 17 točk, pri gostih pa Bjelica, 16. Ostali izidi: Olympiacos Pirej - Laboral 89:59, Unicaja Malaga - FC Barcelona 61:77 (Dragič 6 za Malago, E. Lorbek 12, Nachbar 16 za Barcelono), Galatasaray - Bayern München 76:69.

SMUČARSKI SKOKI - Finale svetovnega pokala v Planici

Prevc tretji, globus Stochu

Peter Prevc (20. september 1992) je v letošnji sezoni dvanajstič stopil na zmagovalni oder. Tretjič je osvojil 3. mesto v svetovnem pokalu, petkrat je bil drugi, po dvakrat je bil prvi na posamičnih in ekipnih tekmah

ANSA

IZIDI

1. S. Freund (Nem) 289,1 (137,5/137,5 m), 2. A. Bardal (Nor) 288,8 (136,5/134,5), 3. P. Prevc (Slo) 287,3 (129,0/134,5), 4. K. Stoch (Pol) 283,9 (131,5/134,0), 5. G. Schlierenzauer (Avst) 277,5 (130,5/127,5), 6. N. Kasai (Jap) 276,8, 7. A. Kofler (Avst) 274,2, 11. R. Kranjec (Slo) 263,4, 16. C. Prevc (Slo) 260,5, 22. N. Dežman (Slo) 252,3, 23. M. Pungertar (Slo) 249,2, 24. J. Tepeš (Slo) 248,6, 25. R. Hrgota (Slo) 246,5, 29. R. Dellasega (Ita) 234,7.

PLANICA - V Planici še ni zadonela Zdravljica, številni navijači - približno 8500 - pa so se vseeno veselili ob novih stopničkih tačas najboljšega slovenskega skakalca Petra Prevca. Na posamični tekmi svetovnega pokala v Planici je osvojil tretje mesto. Zmagal je Nemec Severin Freund, drugi je bil Norvežan Anders Bardal. Dvakratni olimpijski zmagovalc Poljak Kamil Stoch si je s četrtem mestom zagotovil zmago v skupnem seštevku svetovnega pokala.

Domači adut Prevc je v finalni seriji uvodne tekme finala svetovnega pokala na prenovljeni Bloudkovski skakalnici znatno izboljšal svoj nastop. V prvi seriji se je s skokom dolgim 129 metrov in z oceno 142,1 točke zavihtel na četrto mesto, v finalu pa je s skokom dol-

gim 134,5 metra in skupno oceno 287,3 točke pristal na stopničkih, pred njim sta bila le Bardal, vodilni po prvi seriji, in Freund, ki je poskrbel za nov rekord skakalnice. Nemec je že v prvi seriji skočil 137,5 metra, nato pa je rekordno daljavo ponovil še v finalu.

Slovenski skakalci so se odlično odrezali, saj se jih je prvič kar sedem uvrstilo med dobitnike točk. Najbolj je napredoval Robert Kranjec, po prvi seriji 24., ki je tekmo končal na 11. mestu.

Danes bo za slovenske skakalce na vrsti nova preizkušnja. Na ekipni tekmi ne skrivajo želje po visoki uvrstitvi. V Planici bodo danes skakale tudi ženske.

Danes - 9.00 posamično, ženske; 11.00 ekipno, moški

ŠPORTNI SMEROKAZ - Kam konec tedna?

V ospredju košarkarski derbi z Gianmarcom Pozzecom

PEŠ NA TEKMO »PALLACANESTRO TRIESTE - UPEA CAPO D'ORLANDO«:

Tokrat domačega nastopa tržaških košarkarjev res ne gre zamuditi. V športni palači Cesare Rubini (s pričetkom ob 18. uri) bodo Dalmassonovi varovanci gostili enega izmed favoritov za prestop v A-ligo, Upeo iz Capo d'Orlanda. Trenutno Upea zaseda drugo mesto na lestvici (z le dvema točkama zaostanka za vodilnim Trentom). Sicilijanci razpolagajo z res kakovostnim igralskim kadrom, na čelu z veteranom Gianluco Basilejem. Vendar je za tržaško občinstvo glavna atrakcija Upee trener Gianmarco Pozzecco, ki se torej vrača v rojstno mesto. Očitno odličnemu (in na igrišču dokaj noremu, kar je za mesto Basaglie tudi »normalno«) igralcu uspeva tudi v novi vlogi trenerja. A ravno v prvem delu sezone so Tržičani proti ekipi iz Capo d'Orlanda odigrali morda najboljšo tekmo doslej, ko so na Siciliji slavili s 83:80.

NA IZLET »DIRKA MILAN - SANREMO«: Uradno se je kolesarska sezona že začela, a dirka iz Milana do Sanrema je v resnici prva pomembna in sodi med klasične dogodke znotraj letnega koledarja dogodkov v svetu kolesarstva; letošnja bo že 105. Zmaga v mestu cvetja pomeni za nekatere vrhunec sezone ali celo kariere. Trasa 294 km dolge proge je skoraj nespremenjena. Kot običajno bosta v zadnjih kilometrih kratka vzpona na Cipresso prej in nato na Poggio, morda pa bo deževno vreme (lani so dirko začasno prekinili zaradi snežne nevihte) otežilo delo najboljšim. Za favorita velja češki šprinter Peter Sagan, vendar pozor tudi na Fabiana Cancellaro, Marka Cavendisha, Andréa Greipela in Johna Degenkolba. Predviden prihod v Sanremo je okrog 17. ure (neposreden prenos po Rai3).

NA KAVČU »VN KATARJA V MOTOCIKLIZMU«: Jutri v popoldanskih urah bodo najboljši motociklisti na svetu začeli z lovom na naslov v kategorijah Moto1, Moto2 in MotoGP. V Katarju bodo danes kvalifikacije (ob 16.00 v kategoriji Moto3, ob 16.55 v kategoriji Moto2, ob 18.35 v najelitnejšem razredu MotoGP), medtem ko so jutri na programu dirke v treh kategorijah. Dirka najelitnejše kategorije MotoGP, v kateri brani naslov mladi Španec Marc Marquez (njegova glavna tekmeča v boju za lovoriko sta iz iste države, Dani Pedrosa in Jor-

ge Lorenzo, manj možnosti gre pripisati Valentinu Rossiju), se bo začela ob 20. uri. Kot prvi se bodo preizkusili v kategoriji Moto3 (ob 17. uri - glavni favorit je Alex Rins, a pozor na Alexa Marqueza, ki želi po poteh starejšega brata Marca), sledila bo dirka v kategoriji Moto2 (ob 18.20 - kandidati za končno slavo so Tito Rabat, Mika Kallio in Thomas Lüthi).

Alternativa 1: Povratni »el clásico« je pred vrati. Jutri zvečer (ob 21. uri, TV prenos FoxSport) se bosta na madridskem stadionu Santiago Bernabeu pomerila Real Madrid in Barcelona. Letošnja španska »tekma zvezd« bo izrednega pomena v boju za naslov. Ekipi, ki sta se brez težav uvrstili v četrtfinale lige prvakov, sta se v prvenstvu različno obnašali. Madridčani so začeli neprepričljivo, a nato so ujeli pravi ritem in večnega tekmeča, ki je obratno silovito začel, v zadnjem mesecu prehiteli. Zdaj imajo štiri točke naskoka pred Katalonci, ki si jutri ne morejo privoščiti poraza, a tudi neodločen izid bi bil za Messija in soigralce premalo. Na zmago Kataloncev računajo tudi v taboru Atletica iz Madrida, ki za mestnimi tekmeči zaostaja le tri točke.

Alternativa 2: Turška prestolnica Ankara bo ta vikend gostila štiri najboljše moške odbojbarske ekipe starega kontinenta. Potem ko si je prejšnji konec tedna v ženski konkurenci naslov zagotovila ruska ekipa Dinamo Kazan, bi se lahko z isto lovoriko okitili še moški predstavniki tega društva. Na finalnem turnirju lige prvakov v odbojki so si zagotovili nastop (kot organizator zaključnega turnirja) Halkbank Ankara, ter (preko kvalifikacij) poljska ekipa Jastrzebski Wegiel, ki jo trenira bivši vrhunski igralec Lorenzo »Lollo« Bernardi, ter ruski moštvi Belgorod in že omenjeni Dinamo Kazan. Kot na ženski ravni so tudi med moškimi vsi italijanski predstavniki predčasno izpadli iz igre za evropski prestol.

Danes sta na sporedu polfinalna dvoboja (vse tekme bodo v neposrednem prenosu na kanalu Fox Sport 2, paket Sky, kanal 213): ob 13. uri bo prišlo do ruskega dvoboja Belgorod - Kazan, ob 16. uri bo sledila tekma Wegiel - Ankara. Jutri ob 13. je na sporedu tekma za 3. mesto, finale ob 16. uri. Favorit za končno zmago naj bi bil zmagovalc današnjega ruskega polfinala. (I.F.)

SKUPNI VRSTNI RED

1. Kamil Stoch (Pol) 1370, 2. Severin Freund (Nem) 1223, 3. Peter Prevc (Slo) 1212, 4. Noriaki Kasai (Jap) 1017, 5. Anders Bardal (Nor) 1011, 6. Gregor

Schlierenzauer (Avst) 911, 7. Simon Ammann (Švi) 728, 8. Thomas Diethart (Avst) 644, 9. Andreas Wellinger (Nem) 598, 10. Stefan Kraft (Avst) 510, 11. Robert Kranjec (Slo) 493, 12. Thomas Morgenstern (Avst) 438, 13. Jernej Damjan (Slo) 431.

SM. SKOKI

Stoch prvič slavil, ostaja le še boj za 2. mesto

PLANICA - Dvakratni olimpijski prvak Poljak Kamil Stoch (na fotografiji ANSA), včeraj četrtri na tekmi v Planici, je tekmo pred koncem sezone prvič v karieri osvojil veliki kristalni globus za skupno zmago v svetovnem pokalu. Po prvem dnevu finala pa je Peter Prevc izgubil drugo mesto v skupnem seštevku: zmagovalc prve tekme pod Poncami Nemec Severin Freund ga je v skupni razvrstitvi potisnil na tretje mesto. Slovenski skakalec ima zdaj 11 točk zaostanka. Edino odprto vprašanje za zadnjo tekmo torej ostaja, kdo bo na koncu drugi oziroma tretji, jasno pa je, da je to najboljša trojica sezone.

KOLESTARSTVO

Mezgec začel novo sezono z zmago

HANDZAME - Slovenski kolesar Luka Mezgec (Giant-Shimano) je novo sezono odprl z zmago na enodnevni kolesarski dirki v Belgiji s ciljem v kraju Handzame, v belgijski provinci Zahodna Flamska. Kolesarji so morali premagati 198 kilometrov dolgo traso z osmimi vzponi. Petindvajsetletni Mezgec, ki kolesari za nizozemsko moštvo Giant-Shimano, si je prvo letošnje zmago priboril v ciljnem sprintu. Gre za njegovo drugo zmago v majici moštva Giant-Shimano, potem ko je lani dobil eno od etap dirke po Pekingju.

REKORD - Jarkko Nieminen je v 1. krogu teniškega turnirja v Miamiju premagal Bernarda Tomica s 6:0 in 6:1 v 28 minutah in 20 sekundah, kar je najkrajši dvoboj v zgodovini turnirjev serije ATP.

Rokometaši doma

V tretjem krogu play-offa bodo tržaški rokometiški gostili Mera no ob 19.00. V ženski košarkarski A2-ligi pa bo v skupini za napredovanje Triestina gostila Milano (ob 18.30), Miljčanke pa bodo igrale v Sestu San Giovanni.

VREMENSKA SLIKA

Vremenska napoved
Hidrometeorološkega zavoda Republike Slovenije
in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER
Temperature zraka so bile izmerjene včeraj ob 7. in 13. uri.

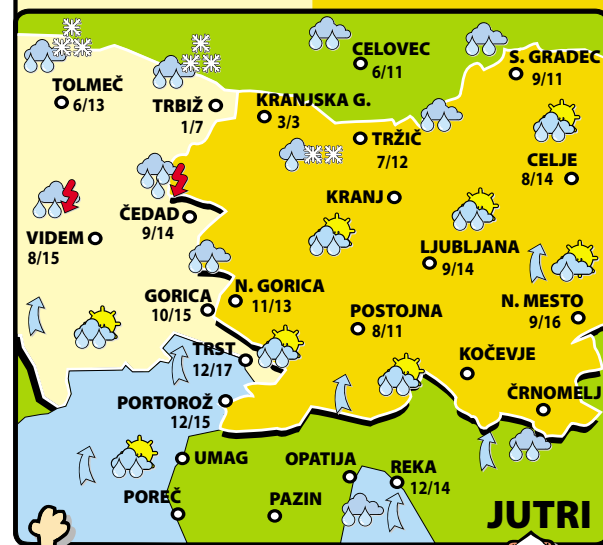
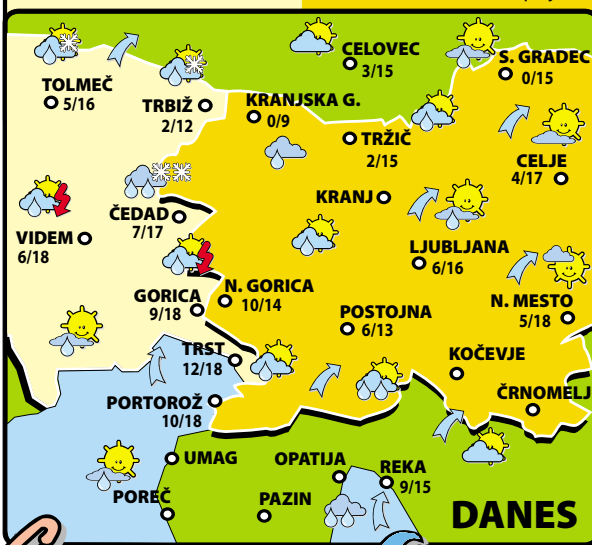
Območje visokega zračnega tlaka nad severnim Sredozemljem in Balkanom slabi. Z jugozahodnikom bo k nam začel pritekati v višinah nekoliko bolj vlažen zrak.

Spremenljivo in oblačno bo. Popoldne se bodo po celi deželi pojavile padavine. V Alpah bodo padavine močnejše in snežilo bo nad 1700 m. Ob morju bo pihal rahel veter.

V vzhodni Sloveniji bo še sončno. Drugod bo zmrno do pretežno oblačno, predvsem na Primorskem in Notranjskem bo občasno rahlo deževalo. Še bo pihal jugozahodnik. Najnižje jutranje temperature bodo od 0 do 6, na Primorskem in v vzhodni Sloveniji okoli 10, najvišje dnevne od 12 do 17, na vzhodu do 20 stopinj C.

Jutri bo po vsej deželi oblačno. Sprva bo deževalo in popoldne se bo spet zjasnilo. V hribih bo snežilo nad 1500 metri.

Jutri se bo dež na zahodu okrepil in se postopno razširil na vso Slovenijo. Zvečer se bo meja sneženja spustila na okoli 1000 m nadmorske višine. Hladneje bo.

DOLŽINA DNEVA
Sonce vzide ob 6.04 in zatone ob 18.20
Dolžina dneva 12.16

LUNINE MENE
Luna vzide ob 0.00 in zatone ob 9.19

BIOPROGNOZA
Začela se bo krepiti vremenska obremenitev in pri občutljivih se bodo začele pojavljati z vremenom povezane težave, najpogostejše se bodo kazale kot težave z zbranoostjo in glavoboli. Spanje pri občutljivih ponoči bo moteno. Priporočamo večjo previdnost.

PLIMOVANJE
Danes: ob 6.42 najnižje -37 cm, ob 13.20 najvišje 11 cm, ob 18.31 najnižje -3 cm.
Jutri: ob 0.33 najvišje 26 cm, ob 7.45 najnižje -30 cm, ob 16.47 najvišje 9 cm, ob 20.07 najnižje 5 cm.

MORJE
Morje je skoraj mirno, temperatura morja 12,5 stopinje C.

SNEŽNE RAZMERE

Na Zlebeh	600	Piancavallo	440
Vogel	305	Forni di Sopra	270
Kranjska Gora	40	Zoncolan	380
Krvavec	140	Trbiž	287
Cerkno	50	Osojščica	210
Rogla	100	Mokrine	310

Na dražbi prodali pismo pisatelja Lewisa Carrola

LONDON - Britanska avkcijška hiša Bonham's je za 11.825 funtov (13.985 evrov) prodala pismo pisatelja Lewisa Carrola, avtorja Alice v čudežni deželi. Za pismo, v katerem se pisatelj prijatelji Anne Symonds pritožuje nad slavo, so se pri avkcijški hiši nadeljali iztržiti med 3000 in 4000 funtov (med 3650 in 4860 evrov). Carroll, ki je pismo podpisal s rojstnim imenom Charels Dodgson, je bil poznan po svoji sramežljivosti. V pismu, ki ga je prijateljici poslal leta 1891, je tako med drugim zapisal, da sovraži, da neznanci nanj kažejo s prstom in vanj bolščijo. Na dražbi so po poročanju britanskega BBC ponudili tudi dve fotografiji, ki ju je posnel Carroll. Prvo, na kateri je v objektiv ujel mlado dekle ob obali, so prodali za 5250 funtov (6290 evrov).

General obtožen spolnega napada, se je izmazal brez zapora

NEW YORK - Vojaški sodnik polkovnik James Pohl je v četrtek brigadirju Jeffu Sinclairu izrekel denarno kazen 20.000 dolarjev in mu izrekel opomin v primeru pregona zaradi spolnega napada podrejene stotnice. Proces proti generalu v oporišču Fort Bragg v Severni Karolini je v ZDA zelo odmeval. Brigadirja Sinclaira je stotnica obtožila, da jo je dvakrat prisilil v oralni spolni odnos. Vojak in vojakinja sta sicer imela dlje časa trajajoče ljubezensko razmerje. General je trdil, da stotnica ni hotela prekiniti razmerja in se mu je maščevala s tožbo zaradi spolnega napada, zaradi česar je 51-letnemu Sinclairju uvodoma grozila obsodba na dosmrtni zapor.

ITALIJA V ZRCALU TUJIH MEDIJEV

Prepričljivi Renzi

SERGIJ PREMUR

Tudi tokrat si je največ pozornosti tujih medijev zaslužil premier Renzi. Posebej zanimivo se mi zdi poročanje nemških časopisov, in sicer zaradi zaznavnega razkoraka v ocenah pred obiskom pri kanclerki Merklovi in po srečanju.

Tako je Die Welt pred prihodom italijanskega predstavnika v Berlin objavil kritično oceno, češ da Renzi izziva Merklovo s svojo politiko proti finančni strogoosti, Der Spiegel pa je zapisal, da Renzijeve finančne strategije predstavlja »vojno napoved« nemški evropski politiki. Mlademu premieru iz Firenc pa je očito uspelo prepričati medije, saj je poročanje po obisku v glavnem bilo drugače naravnano.

Vrnimo se k Die Weltu: Renzija je pričakal z nezaupanjem in kritikami, poslovil pa se je s pozitivno oceno, ker so reforme italijanskega premiera prepričale Berlin, ker kanclerka podpira njegov program in ker mu še naprej jamči nemško solidarnost. Konservativni dnevnik iz Hamburga je celo zapisal, da je bila Merklova na zaključni tiskovni konferenci z Renzijem neobičajno nasmejana in da ga je celo tikala, kot da bi se srečala s prijateljem. Verjetno sta bila oba nasmejana, piše Die Welt, ker sta si oba oddahnila: Renzi ker je pridobil nemški placet za svoj program reform, Merklova pa ver-

jetno zato, ker se ji načrt italijanske vlade zdi prepričljiv.

»Ne vidim razhajanja med ugotovitvijo italijanskih računov in njeno gospodarsko rastjo« je izjavila kanclerka, ki je Renzijevo politiko označila kot »ambiciozen načrt«, kateremu mu želi veliko uspeha.

O »izredno ambicioznem načrtu« piše tudi El País. Pod naslovom »La revolución de Renzi«, je povzel okvir napovedanih reform italijanskega premiera. Dopisnik iz Rima izhaja iz filma La grande bellezza, ki je pred kratkim prejel oskarjevo nagrado in v katerem je Rim prikazan kot zaspan in neverjetno lep, a puhel in brez prave vsebine. Po dvajsetih letih politične paralize je v filmu prikazana resnična podoba Italije, ki se utaplja med zastojem in še vedno prisotnim Berlusconiem, kar je po mnenju El País neverjetno.

Italijanskemu paradoksu Grillo odgovarja s predlogom za izhod iz evra in za črtanje javnega dolga: v obdobju krize, mladinske brezposelnosti in družbenega neugodja, njegov populizem doživlja ugoden odziv. Renzijeve predlog pa je pozitiven: namesto tarnanja okrog italijanske dedence, napoveduje nacionalni preporod. Premierova strategija je nedvomno zahtevna, vsekakor do slej najmlajši italijanski predsednik vlade udejanja dinamični pri-

stop do nujnih reform. Težave prihajajo tako iz Bruslja kot s strani sindikatov, pa tudi ker se je za prvo reformo, za prenovitev volilnega sistema, dogovoril z Berlusconiem, »el Mefistófeles de la izquierda italiana«, torej s tistim, ki za italijansko levico predstavlja hudiča.

Kljub temu pa mu je uspelo to, kar prejšnjim vladam ni uspelo. Sedaj je na vrsti gospodarska kriza, znižanje davčnega pritiska na manj premožne in drastično krčenje stroškov za politični sistem. »Čas je, da Italija pokaže Evropi, da je v tej državi, poleg velike lepote, še marsikaj drugega in da se za stilom, kot v italijanskih filmih, skriva resnična vsebina,« meni dnevnik iz Madrida.

Pa ostanimo pri oceni nove vlade, vendar iz drugega zornega kota, to je kritike na račun italijanskih medijev, ki odražajo ustaljeni italijanski kulturni model. Britanski The Guardian namreč ugotavlja, da je italijanski tisk naravnost obseden z videzom Renzijeve ministric. Domači mediji so osmim vladnim predstavnicam očitali vrsto napak, še preden so sploh nastopile novo službo. Gre za kritike estetske narave: na prisegi na predsedstvu republike je ena imela zgrešene nogavice, druga neobičajne čevlje, ta se je predstavila z obleko neprimerne barve, ona z napačno šminko in tako da-

lje v podobnem stilu. V italijanski vladi je prvič v zgodovini enako število ministrov in ministric, povrhu so ministrice mlade, kar nedvomno predstavlja korak na poti k uveljavljanju demokracije, piše britanski dnevnik.

Italijanski komentatorji preverjajo z izredno vneto sposobnost novih ministric, ki so neprijetno bolj pod drobnogledom kot njihovi moški kolegi, ugotavlja liberalno usmerjeni londonski časopis, to pa zaradi prepričanja, da so pravzaprav bile imenovane predvsem zaradi svojega izgleda, ne pa sposobnosti. Italija na splošno zaostaja glede uveljavljanja ženskih pravic. Tokrat so dosegle enakopravnost v vladi, splošna enakopravnost pa je še zelo daleč v italijanski družbi, meni The Guardian.

Italija pa zaostaja tudi na drugih področjih. Tako je na zadnjem mestu glede hitre internetne povezave, na prvem pa glede cene za povezavo, ki so še nadpovprečno visoke. Agencija Reuters poroča o britanski primerjalni analizi sodobnih telematskih povezav v najpomembnejših evropskih trgih: v Veliki Britaniji, Franciji, Nemčiji, Španiji in Italiji. Hitra internetna povezava krije 95 odst. italijanskih družin, kar je v skladu z ostalimi državami, vendar se te povezave poslužuje samo 50 odstotkov družin, kar je krepko pod povprečjem (Vel. Britanija 83

odst.otkov, Nemčija 81, Francija 76, Španija 63 odstotkov). Italija je na slabem tudi glede tistega dela prebivalstva, ki ni nikoli stopilo v stik z internetom - teh je več kot tretjina - kot tudi glede nove, hitreje povezave in spletnega nakupovanja ter internetnih odnosov z javno upravo. Obenem so italijanske tarife za (v glavnem počasno) povezavo na domu najvišje v skupini omenjenih petih držav, poroča Reuters, Italija pa razpolaga z najcenejšimi tarifami za mobilne telefone.

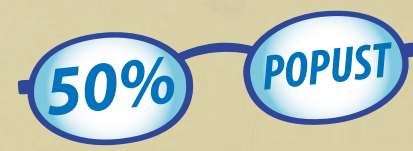
Te dni se v sosednji deželi Veneto odvija samozvani referendum za neodvisnost, ki nima posebnega odmeva v domačih medijih. Zanimiv pa je poudarek, ki mu ga daje ruski tisk. Tako The Voice of Russia objavlja intervju z »izvedencem« za gibanja za neodvisnost, sicer študentom na danski univerzi, ki se zavzema za pravico vseh narodov, vključno Venetov, do samoodločbe. Mednarodna služba ruske vlade v dopisu obnavlja zgodovino beneške republike, njene več kot tisočletne samostojnosti, predvsem pa posreduje o čem mladega »izvedenca« z univerze v danskem Aalborgu o želji Venetov po lastni državi. Je pač tako: Kosovarji niso imeli pravice do samoodločbe in do lastne države, isto pravico pa imajo danes v Veneto. Naj nedoslednost pripišemo dogajanju na krimske polotoku?

OPTIČNI CENTRI

www.spacciocchialivision.it

Postanite fan naše strani!
facebook.com/spacciocchialivision

SPACCIO OCCHIALI VISION PODARJA!

OB NAKUPU OČAL
S PROTIREFLEKSNIM
PREMAZOM
PODARIMO
OKVIR ZA DODATNI
PAR OČAL !

(Popoln pravilnik je na voljo v naših prodajnih mestih)

LEČE
ALTADEFINIZIONE

ODKRIJTE EKSKLUZIVNE PREDNOSTI KARTICE SPACCIO OCCHIALI VISION FIDELITY CARD

NEKATERE PREDNOSTI

5% zneska vašega nakupa naložimo na kartico Fidelity Card
in ga lahko uprabite že ob naslednjem nakupu.

BREZPLAČNE polnitve ob posebnih promocijah.

ZAPROSITE JO
V NAŠIH TRGOVINAH,
KJER NAJDETE TUDI
POPOLN PRAVILNIK

NOVE KOLEKCIJE KOREKCIJSKIH IN SONČNIH OČAL POMLAD POLETJE 2014

PRI NAS NAJDETE PRAVE POPUSTE SKOZI CELO LETO

GORICA

Ulica Trieste 225/1 - Tel. +39 0481 520311

ODPRTO OD PONEDELJKA POPOLDNE DO SOBOTE

SESLJAN (TS)

Sesljan 27/I - Tel. +39 040 299516

Drž. Cesta 14 proti Trstu.

ODPRTO OD PONEDELJKA POPOLDNE DO SOBOTE

TAVAGNACCO (UD)

Ulica Nazionale 135 - Tel. +39 0432 660524

V TRGOVSKEM CENTRU ARTENI TAVAGNACCO

Najdete nas v prvem nadstropju (vhod iz športnega oddelka)

400 KVM POVRŠINE Z VEČ KOT 7000 PAROV OČAL NA OGLED!

SPACCIO OCCHIALI VISION JE PRVA VERIGA TOVRSTNIH TOVARNIŠKIH TRGOVIN V ITALIJI

CODOGNÈ (TV) - VISNADELLO (TV) - MESTRE (VE) - PORTOGRUARO (VE) - JESOLO (VE) - VIDEM - TAVAGNACCO (UD) - CODROIPO (UD) - GORICA - FONTANAFREDDA (PN) - SESLJAN (TS)
M. MAGGIORE (VI) - TREVIOLLO (BG) - CAPRIOLO (BS) - REZZATO (BS) - CARAVAGGIO (BG) - PESSANO CON BORNAGO (MI) - ERBA (CO) - QUINTO DI TREVISO (TV) - CITTADELLA (PD)